

ny.miniszteri
örökös

ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 37. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 szeptember 9.
5708 ELUL 5.

A zsidó semlegesség kártékony illúziója

Ne sokat kergetjünk! Térjünk rögtön a tárgyra! Olyan témát kívánunk ezeken a hasábkon megvitatni, amellyel az utóbbi időben a világ legtöbb zsidó folyóirata és hetilapja igen kimerítően foglalkozott és foglalkozik.

Arról van szó: *semleges* maradhat-e a zsidóság, mint olyan, a „két világ” harcában? Feltételezhető-e a zsidóság, mint közösség, a haladás és maradás világküzdelmében? Szabad-e „pályában” maradnunk és néznünk az „előadást”, amikor a népi demokrácia és a szocializmus nagy erői szemünk láttára vivják a világ minden pontján ütközeteiket a reakcióval, a fasizmussal?

Mielőtt ezekre a kérdésekre felelnénk, sorakoztassunk fel néhány tény! A tények ereje többnyire hatalmasabb az érvek erejénél is! A tényekben jelentkező érvek rendszerint ellenállhatatlanok!

Első tény:

Az Új Élet már beszámolt a pozsonyi pogromról, amelyről most újabb részleteket találhatunk a bécsi zsidóság hetilapjában. Kiderül, hogy egészen szabályszerű pogrom zajlott le a szlovák fővárosban, ha nem is voltak —

szerencsére — halálos áldozatok. A pogromlovagok nemcsak utcai járókeleket bántalmaztak, hanem behatoltak néhány épületbe és romboltak-zuzáltak, ahogy csak tudtak. Az uszítók és felbujtók közrekerítése után kiderült, hogy bujdosó SS-briganták és szabadon járó Hlinka-gárdisták szervezték a pozsonyi pogromot, amely csupán kezdete lett volna egy nagyobbarányú reakciós megmozdulásnak. A kezdetnek azonban nem lesz folytatása, mert a reakciók és fasisták minden maradványát energikusan kisepre csehszlovák kormányzat gondoskodik arról, hogy a jövőben ilyesmi elő ne fordulhasson. A népi demokrácia Csehszlovákiája — Gottwald és Zapotocky Csehszlovákiája — nem tűri az antiszemizmust, mert a mai vezetők tudják, hogy az antiszemizmus a fasizmus szálcsinálója.

Második tény:

A bécsi rendőrség élén a keresztényszocialista párt örökébe lépett Néppárt delegáltjai állanak. És a bécsi rendőrség — mint a bécsi hitközség közlönye nemrégiben leplezte — tucatjával türe meg sorában azokat a funkcionáriusokat, akik annakidején közreműködtek a bécsi zsidók deportálásában, sőt, arra is vállalkoztak, hogy Lembergben, Lublinban, Auschwitzban őrzői legyenek a

kültásra szánt áldozatoknak. Több ízben előfordult, hogy deportálásból hazatért bécsi zsidók az utcán felismerték azt a rendőrtisztet, vagy rendőrt, aki itt, vagy ott bántalmazta őket. Ugyebár, ezek után nem csodálatos, hogy az ilyen közegeket megtűró rendőrség egyáltalán nem bizonyult „erélyesnek”, amikor főrevezetett, éhező bécsiek megtámadták a hontalanok egyik táborát, mintha néhány száz, vagy néhány ezer szerencsétlen zsidó sovány kosztja idézte volna elő az osztrák nép nyomorúságát! A fasizmus elterelő hadműveleteihez tartozik, hogy az elégedetlenséget a Marshall terv következményeiről és a terorszerűtlenség következtében bedőlött zsinagógáról a zsidókra terelje.

Harmadik tény:

A párisi könyvpiacra vas-kos kötet jelent meg Xavier Vallat érdekében. A francia jobboldal már odáig merészkedett, hogy külön kötetet publikált a németekkel kollaboráló zsidóügyi ex-főmegbízott érdemeinek kimutatására. Aki ezt a könyvet végiglapozza és nem tudja az előzményeket, az azt hiszi, hogy Xavier Vallat, a francia ellenállás hősei közé tartozott és szörnyű igazságtalanságot követek el azok a bírúk, akik tízévi börtönnel sújtották. Pedig az igazság az, hogy Xavier Vallat tízezer és tízezer francia zsidót tett kenyértelenné,

tízezer és tízezer francia zsidót tett üldözötté saját hazájában, végül pedig tízezer és tízezer francia zsidót adott át az SS-legényeknek. Ha a bírúk nem lettek volna nagyon elnézők és valószínűleg maguk is elég reakciósak, Xavier Vallat feltétlenül kötelet kap... De miért csodálkozunk a Xavier Vallat-eseten, amikor a francia könyvpiacra megjelenhettek a németek által lepénzelt Laval-nak, a legszennyesebb hazaárulók egyike emlékirata is? Azt is tudjuk, hogy nemrégiben hagyta el a sajtót az életfogytiglani fogházbüntetésre ítélt és csupán aggkora miatt fel nem kötött Pétain dicsőségének gyűjteményes feldolgozása!... De ez sem minden! Néhány hónap óta újból megjelenik Párisban a Gringoire című hetilap, amelynek hangja annakidején sok tekintetben a Stürmer hangjára emlékeztetett!

A francia helyzet jellemzésére idéznünk kell azt a kiáltványt is, amelyet — mint a Droit et Liberté, a francia zsidó hetilap hasábjain olvassuk — a legnevesebb francia írók, művészek és tudósok intéztek a Fajelmélet elleni Szövetség kongresszusának tagjaihoz. Ime, a legfontosabb részletek: „A Fajelmélet elleni Szövetség kongresszusának minden tagja kettőzre meg erőfeszítéseit, mert az antiszemita törekvések

Ára 1.40 forint

Réposelők újból megjelentek a közélet porondján és mindenfelé elnézést hirdetnek a közelmúlt gyilkosaival szemben... Minden téren újból előtérbe kerültek azok az emberek, akik a hitlerizmus kifejlésében és támogatásában résztvettek... Vigyázatok, mert közöttünk járnak szüleink, gyermekeink, testvéreink gyilkosai, közöttünk járnak mindazok, akik a deportálásokat intézték és a tömeggyilkosságokat előkészítették!

Negyedik tény:

Mint a Szabadság és a Népszava riportban és gloszában megírták: egy amerikai ezredes jött Budapestre, hogy elvigye innen Winckelmann SS-tábornokot, aki tízezer és tízezer ártatlan ember meggyilkolásáért felelős és akinek „köszönhető” a magyar főváros házsorainak pusztulása is. Az amerikai hatóságok nem egyeztek bele, hogy Winckelmann magyar népbíróság vonja felelőségre, pedig a szövetségnek a háborús bűnösök felelősségrevonásáról intézkedő statútuma egyenesen előírja, hogy a háborús bűnösöket azokban az országokban állítsák bírálék elé, amelyekben bűncselekményeiket elkövették. Bennünket azonban most nem ez a jogi kérdés érdekel. Mi csupán egy jelenetet akarunk ideiktatni. Azt a jelenetet, amikor a Winckelmannért érkező amerikai ezredes kezé fogott azzal az SS brigantíval, akinek kezéről néhány pillanattal előbb került le a bilincs.

Ötödik tény:

A svájci lapok hosszasan ismertetik azt a levélváltást, amelyet Veit Harlan, a pogromokra uszító Jud Süß rendezője intézett Joachim Prinz-lez, az Amerikában élő volt berlini főrabbihoz. Veit Harlan figyelmezteti Joachim Prinzt, hogy a zsidók gondoskodjanak arról: ne induljon ellene újabb eljárás, mert akkor olyan dolgokról kénytelen beszélni, amelyek nagyon kellemetlenek lesznek a zsidókra. Veit Harlan nem bujik meg valami csendes sarokban, nem vonul félre a nyilvánosságtól, hanem nyílt leveleket küldözget és fenyegetődzik! Mintha semmi vaj sem lenne a fején! Mintha korrekt gentlemannak tekintethetné magát! Veit Harlan esete legalább olyan jellemző a németországi helyzetre, mint a folyton megismétlődő temetőrombolások!

Nem sorakoztatunk fel további tényekkel! Hatodikát, hetediket, nyolcadikat, kilencediket, tizediket... Századikat... Ezrediket! Nem írunk külön az egyiptomi pogromokról, amelyeket az angol reakciós körök igen „elnézően” kezelnek. Nem számolunk be hosszasan a nap-nap után felbukkanó újabb és újabb, arab szoldában álló német generálisokról, akik az odadelegált angol tisztekkel együtt irányítják a zsidóellenes akciót. Nem foglalkozunk hosszasan a délafrikai fasiszták legújabb manővereivel. Nem ismételjük meg azt a napilapokban már közölt tény, hogy Mosley, az angol Hitler-imitátor, akinek feketéi eddig csak a londoni szegénynegyed zsidói ellen intéztek támadásokat, most antiszemita röpiratokkal árasztja el Németország angol zónáját.

Tegyük fel néhány egyszerű kérdést az imént hosszasan tárgyalt öt tényvel kapcsolatban!

1. Ki szervezte a pozsonyi pogromot? És ki állította bíróság elé a pozsonyi pogromlovagokat?

2. Ki védi Bécsben a lembergi, lublini és auschwitzi deportáltakat? És ki sürgeti hátról hátra a nácizmus maradványainak kiirtását?

3. Ki akarja visszahozni a francia közéletbe Pétaint és Xavier Vallat-t? Ki adott engedélyt a „Gringoire” újból megjelentetésére? És ki harcol a neofasizmus előmozdító ellen? Ki figyelmezteti a francia népet az antiszemitizmus veszedelmére?

4. Ki gondoskodott a háborús bűnösök szigorú megbüntetéséről? És ki vonja el szívével és észével a tömeggyilkosokat bírálék elől? Ki nyújtott kezét Winckelmann SS brigantínak, aki most már Salzburgban üdül?

5. Ki adott újból működési engedélyt a „Jud Süß” rendezőjének? És ki gondoskodik arról, hogy a fasiszta méltóságok szellemi téren se fertőzhessenek?

Az Uj Élet nem pártlap. Az Uj Élet nem politikai orgánus. De az Uj Élet olvasói — bármilyen párthoz tartozzanak — önmaguktól is olyan választ adnak majd ezekre a kérdésekre, amelyek állásfoglalást jelentenek a „két világ” küzdelmében!

Mi nem mondjuk és nem is mondhatjuk zsidó testvéreinknek, hogy ehhez, vagy ahhoz a párthoz csatlakozzanak. Mi csak azt mondhatjuk: álljatok be ama tábor katonái közé, amely tábor meggátolja a fasiszta bármilyen fajtájának feltámadását és a fasiszta még mindig közöttünk sétáló lovagjainak garázdálkodását!

Amikor még mindig hallatszanak a világ különböző részein fasiszta hangok, amikor még mindig sürögnek-forognak a világ különböző pontjain fasiszta politikusok és csoportok, amikor ezek a fasiszta politikusok és csoportok egyes világhatalmi tényezők részéről támogatást kapnak, — a zsidóság, mint olyan, nem lehet semleges!

Jaj, százszor jaj, ezerszer jaj a zsidóságnak, ha egyszer arra az álláspontra helyezkedik, hogy „párhelyből” nézi a fasiszta és antifasiszta, a reakció és demokrácia küzdelmét!

Azok a zsidók, akik azt mondják, hogy bizzuk másra a harcot és ne avatkozzunk a világvívsonyatban dúló út közétébe, megfélemlennek arról, hogy a reakció és a fasiszta esetleges sikere — bárhol is következik be, bármilyen rövid ideig is tart — ugyanúgy megsemmisítené a nempolitizáló zsidóságot, mint a politizáló zsidóságot!

Hát nem tanultak ezek a „semleges” zsidók a múltból? Hát nem látták, hogy a nácik és a nyilaskeresztesek ugyan úgy halálkamrákba taszították, vagy agyonlőtték a nempolitizáló zsidókat, mint azokat, akik politizáltak?!

A zsidóság nem lehet semleges abban a nagy küzdelemben, amelyben végeredményben a zsidóság létéről, vagy nemlétéről van szó, hiszen — mint a jelenlegi jobboldali mozgalmak is mutatják — nincs olyan reakciós és fasiszta megmozdulás, amely mellőzné a zsidókérdés felvetését!

Csak a népi demokráciák országaiban van igazi egyenlőség és a népi demokráciák országaiban van komoly küzdelem az antiszemitizmus ellen! A zsidóság sorsa csak akkor juthat nyugvóponttra, ha a népi demokrácia nagy igazságai világszerte érvényesülnek!

Minden zsidó megnyugtására szolgálhat, hogy a népi demokrácia igazságai egyre jobban terjednek. Erről tanuskodnak a legkülönbözőbb nemzetközi kongresszusok. A népi demokráciának békét és nyugalmat hozó igazságai nyilvánvalóan a budapesti Pedagógus Világkongresszuson, a wrocławai Értelmiségi Világkongresszuson, a budapesti Orvoskongresszus felhatalmazásában és a prágai Nemzetközi Jogász-kongresszuson.

Növekszik a demokrácia tábor! A zsidóságnak ebben a táborban a helye!

Nem szabad, hogy a zsidóság a semlegesség lehetőségének kártekerégy illúziójába essék!

40 éve

Írógép
Irodabutor

legjobban — legolcsóbban

Kovács A. és Társai

Budapest, V., Rádor-utca 5.
Telefon: 183-296

Küldje saját hangját külföldre

METRONOM hangstúdió, Petőfi S.-u. 12. Tel: 188-028

SOS ENDRE:

Érdekes beszélgetés Isabelle Blum belga szocialista képviselőjével

Izraelről, a szocializmus felé haladó „szakszervezeti ország”-ról

SOS ENDRE, a következőket mondta el az ÚJ ÉLET-nek a néhány napig Budapesten tartózkodott Isabelle Blum belga szocialista képviselőjével az új Zsidó Államról folytatott beszélgetéséről:

Talán legjobb, ha először bemutatom az Új Élet olvasóinak Isabelle Blum elvtársnőmet. Ez a nagyszerű asszony, aki már másodízben jött el a népi demokrácia Magyarországra és most — Horváth Zoltánnal, a Népzsava felelős szerkesztőjével együtt — végignézte több gyűlésen a munkaversenyek díjainak kiosztását is, Izrael államából jött néhány napra a magyar fővárosba. Gellért-területi szobájában rendez-

gette Palesztinában eszközölt feljegyzéseit, amelyekből Belgiumban előbb cikksorozatot, majd könyvet készül írni. Alkalmam volt hosszabb beszélgetést folytatni Isabelle Blum elvtársnővel, aki a belga szocialista párt baloldali foglalt helyet, alelnöke volt a Belga-Szovjet Társaságnak és sohasem mulasztja el hazájában kihangsúlyozni a munkásegység fontosságát.

Izrael állama — szocialista szemmel

Megpróbálom az Új Élet olvasóinak reprodukálni Isabelle Blum elvtársnővel folytatott beszélgetésem néhány részletét.

ÉN: Sokat hallottunk és olvastunk már Izrael államáról az államalapítás óta eltelt rövid idő óta, de különösen az érdekel bennünket, hogy mit mutat Izrael állama — szocialista szemmel?

Ő: Kétségtelen, hogy Izrael állama sokkal nagyobb elmenyt jelent egy szocialistának, mint másnak, mert ebben az államban lépten-nyomon tapasztalható és érezhető, hogy a szocializmust építik. Izrael államát — azt hiszem: ez a legjobb definíció —

a szocializmus felé haladó szakszervezeti országnak kell nevezni.

ÉN: Miért nevezi Izrael szakszervezeti országnak?

Ő: Ennek két oka is van. Az egyik:

Izrael államában az ipar túlnyomórésze vagy a Szakszervezeti Tanácsnak, vagy a szakszervezeteknek, illetve az azok égisze alatt álló szövetkezeteknek az irányítása alá kerül.

Híly módon a dolgozók irányítják a termelést és a dolgozók jól termelnek, mert tudják, hogy önmagukért dolgoznak.

Kolhozok és kibucok

ÉN: És mi a helyzet a mezőgazdaság terén?

Ő: A zsidók ugynevezett „társas gazdálkodása” bámulatos eredményeket hozott.

A zsidó telepesek túlnyomó többsége kibucokat alkot. Ezek teljesen megfelelnek a kolhozoknak.

Az önkéntes tömörülésen

alapuló zsidó termelőszövetkezetek — nyugodtan mondhatnám: szocialista termelőszövetkezetek — bámulatba ejtenek mindenkit, aki néhány ilyenben megfordul. Az egész világ tanulhat a kibucokon alkalmazott mezőgazdasági módszerekből, állattenyésztési eljárásokból.

ÉN: Hogyan illeszkednek a kibucok életébe az új bevándorlók?

Ő: Még seholsém láttam a közösségi élet mindent és mindenkit átforgató erejének olyan hatását, mint Palesztinában. A palesztinai zsidók új életformája lelkiileg, testileg egyaránt átalakítja azokat, akik ebben a kollektív életformában dolgoznak. Hiába, régi igazság, hogy a kollektív erő fejlesztik hatalmassá az egyén erejét is... A kibucokba került zsidók egytől-egyig

szocialistákká válnak, mert látják, hogy mit jelent a szocialista gazdálkodás...

Egyetlen országban sincs aránylag olyan sok szakszervezeti tag, mint Izraelben, ahol 700.000 zsidóból 170.000 tartozik már a szakszervezetek kötelékébe.

A zsidók tudják, hogy a szakszervezetek elintézik minden panaszuikat és követelésüket.

A szakszervezetek irányítják még a kutatómunkát is

ÉN: Mit tapasztalt, Elvtársnő, a palesztinai zsidó szakszervezetekkel kapcsolatban?

Ő: Palesztinában a szakszervezetek segítettek és segítik elő az új életforma, az új civilizáció megteremtését.

Szocialista életformáról és szocialista civilizációról van szó,

amely azonban, mint minden igazi életforma és civilizáció, magán viseli az illető ország adottságainak jellegzetességeit. Rendkívül érdekes, hogy Izrael államában a szakszervezetek haladnak a kutatómunka élén is, hiszen tudják, hogy csak a talaj megjavításával, a terméketlen területek termékenyítéssel, az állattartás nemeseítésével és — talán ezzel kellett volna kezdenem — az éghajlat által kiváltott betegségek legyőzésével lehet Izrael olyan állammá, amilyenre a zsidó dolgozók tenni akarják...

Egész Izrael — kísérleti laboratórium.

Mindenütt kísérletezés folyik. A kísérletezéseknek nagyszerű eredményeik vannak.

ÉN: Meglátogatott-e néhány zsidó iskolát?

Ő: A palesztinai zsidó iskolákban a pedagógia legújabb módszereit alkalmazták.

A szovjet pedagógia tapasztalatait is mindenütt felhasználják.

A világ kevés helyén láthatók olyan modern iskolák és nevelőintézetek, mint Izrael államában. Ezeknek jelentős részüik van abban, hogy

egészséges lelkiületű és jó testi erőben lévő, a szocializmus igazságaitól áthatott és egyben helyes hazafiságtól fűtött fiatalokat találunk Izrael államának hadseregében,

amely bámulatos eredményekkel lepte meg a világot.

BALLON átlátszó-, eső-, vihar- és lódenkabát
Márton és Szász V., Grófi Teleki Pál-utca 3.

A palesztinai osztályharc

EN: Hogy látja, Elvtársnő, az arab-zsidó konfliktust?

Ó: Az arab-zsidó konfliktus, mint minden szocialista tisztán látja, nem az arab nép és a zsidó nép konfliktusa, hanem a nemzetközi méretekben zajló és világszerte élesedő osztályharc megnyilvánulása.

Az arab nép és a zsidó nép békében élne. Az arab népet csak az arab földesurak uszítják a zsidók ellen.

Külön lapra tartozik az angolok szerepe. Minden arab akció mögött ott vannak az angol imperialisták, akik a legfelháborítóbb politikai méregkeverést végzik.

A kapitalista zsidók küzelebb érzik magukhoz az angolokat, mint a zsidó proletárokat.

Ezek az angolokkal szimpatizáló kapitalista zsidók kivonják magukat a katonai szolgálat alól is.

Az UNO-küldöttség több alkalommal kedvezett az araboknak

EN: Van valami tapasztalata az UNO-küldöttség palesztinai tevékenységéről?

Ó: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Palesztinába küldött közeletitője és megfigyelői, sajnos, több alkalommal az arabok iránti részrehajlásukról tettek tanúságot... De, ha már erről beszélünk, tegyük kritika tárgyává az Egyesült Nemzetek Szervezetének magatartását. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének gondoskodnia kellett volna arról, hogy Izrael államát a szervezethez tartozó minden állam elismerje.

Nem szabad, hogy az Egyesült Nemzetek Szer-

vezete ugyanazt a végzetes hibát kövesse el Palesztinával szemben, amit a Nemzetek Szövetsége követett el annak idején Spanyolország köztársasági rendszerével kapcsolatban.

Az arab államok reakciós vezetői és reakciós földesurai ma ugyanugy pusztíthatnák Izrael államát, mint a polgárháború idején a spanyol generálisok és marokkói bandák a köztársasági Spanyolországot. Szerencsére már van erős zsidó hadsereg. Remélem, hogy a mostani küzdelemben a haladás erőt még átmenetileg sem lehet megsemmisíteni.

A zsidók kegyeletben részesítik a másvallásúak szent helyeit

EN: Az arabok olyan rágalmakat terjesztenek, hogy a zsidók rombolásokat végeznek a másvallásúak szent helyein. Mit látott a helyszínen?

Ó: Ennek éppen az ellenkezőjét. Saját szememmel láttam Jeruzsálemben, hogy

az egyik mecsetből sortűzvet adtak le a zsidó katonákra. De a zsidó katonák mégsem lőtték a mecsetet, mert szigorúan tartják magukat ahhoz az UNO által javasolt meggyezéshez, amelynek értelmében a szent helyeket kímélni kell.

Van ezenkívül ebben a vonatkozásban más tapasztala-

A Hőgyész Orth. Izraelita Hitközség

személy is értesíti az érdekelteket, hogy

mártirjainak emlékművét folyó hó 19-én avatja.

tom is. Egy zsidó miniszter lányával utaztam be Palesztina egy részét. Mikor Nazarethre érkezünk, a kisérőnkben lévő zsidó tiszt odafordult a miniszter lányához és azt mondta: „Nagyon kérem, hogy így, nadrágban ne menjen be Nazarethbe. Nem kell egy nadrágos zsidónak esetleg megbántania a keresztény lakosság érzékenységét.” Így vigyáznak a zsidók a másvallásúak érzékenységére. Ezt a figyelmet demokratikus szellemükkel magyarázom.

*

Azt hisszük, hogy Isabelle Blum, aki szocialista szemmel látta Izrael államát, sok érdekes szemponttal járult hozzá a palesztinai kérdés megismertetéséhez és Izrael államának bemutatásához.

A pesti mártirok emlékműve

Irta: STEINER MARCELL, a Pesti Chevra Kadisa elnöke

Közel egy éve foglalkozik a Pesti Chevra Kadisa vezetősége és a szakértőkből alakított emlékműbizottság a százezernyi pesti mártir emlékműve megalkotásával. Ülések sorozatán tárgyaltuk a kérdést, pályázatot írtunk ki ismételt, pályaműveket bíráltunk el hozzáértők bevonásával. Sok szép tervvel, megkapó ötlettel, megható gondolatokkal találkozunk, de egy esetben senki sikerült olyan tervet kapunk, amely alkalmas lett volna arra, hogy egyrészt monumentális kifejezése legyen a mérhetetlen gyásznak és végtelen fájdalomnak, amellyel vértanúink emléket őrizzük, másrészt egyben mementó lett volna, amely a gyűlölet világának visszatérése ellen hirdet tiltakozást. Arra is törekednünk kellett, hogy sokezer mártir nevének bevéssére adjunk lehetőséget, s ezzel a nagy közösségi gyászban az egyéni gyász megnyilatkozására is módot nyújtsunk.

Most, az utolsó hetekben aztán Chevránk vezetősége, meg az építőművészekből álló szűkebb bizottság összefogott a pályázók közül három művésszel és közösen alakítottuk ki azt a tervet, amely immár megvalósításra készen áll. Így az elmúlt héten bemutathattuk zsidó testvéreink előtt a rákoskeresztúri temetőben felállítandó hatalmas emlékmű miniatűr tervét.

Chevra Kadisánk a mártirtemetőt átölelő parcellákat bocsátja az emlékmű felépítésének céljára. A temetőben gyönyörűen kifejlett lombosodó zöld fák előtt óriási félkör öleli majd át a mártirok kegyeleti terét. A zölden virító félkörben pompás, fehér oszlopok állnak majd, amelyek márványan ezer és ezer név őrzi a mártirok emlékét. Az oszlopsor bejáratánál kettős kőtábla alatt forrásvíz buzog majd, amelynek megtisztíthatja magát, aki a mártirok emlékének megszentelt területére lép. A félkört pedig a mártirtemető bejáratánál hatalmas fehér-

fekete oszlop zárja le, amely, mintegy szimbolizálja a társiznak fekete-csikos gyolcsát, amelyet a zsidó kegyelet nem boríthatott az ősi hagyományok szerint mártirok tetemei fölé. Az oszlopon emlékszavak lesznek, alatta pedig fekete gyászkö, amely, mint egy szarkofág magában foglalja a zsidó fájdalmat. Felette azonban bronzból alkotott Menóra tárja szét karjait, a zsidóság igazi szimbóluma, amely jelképezi, hogy minden gyász és minden fájdalom felett örökké fényesedik és él a hit a jövőben.

A grandiózus emlékmű tervét egyhangulag elfogadta az elmúlt héten összehívott nagybizottság és elhatározta, hogy annak megvalósításával megbizsa a Chevra Kadisa előjáróságát.

Zsidó Testvéreim! A Pesti Chevra Előjárósága legbensőbb szívbeli kegyeletének is eleget téve vállalja a szent feladatot, a munka elvégzéséhez azonban segítséget kér. Elul hónapjában, amikor egész lelkünkkel a temető felé fordulunk, kíváncsiak leszünk, hogy a sirlátogatás hajnali csendjében imádkozunk azokért, akik megdicsőültek, arra kérlek benneteket, *jelentkezzetek sürgősen az elhunytak nevének megörökítése végett és emlékükre küldjétek el adományaitokat a Pesti Chevra Kadisához.* Az *ülakozástokkal segítsétek elő azt, hogy a százezernyi pesti mártir emlékműve mielőbb megépülhessen.*

A lezajlott háború és tomboló gyűlölet százezer és százezer családba vitt gyászt, minden otthonban örzi valakinek az emlékét, aki nem tért vissza, akinek nincsen sírja, aki a mártirok tömegsírjába került ismeretlenül, akinek hantja felett nem öröködhetik az emlékezésnek az a teljessége, amelyet a szeretet és a hűség az elhunytak megadni szeretne. Mindezekért most adjátok meg lelketek adományát, minden szeretettel adott fillér építi a mártirok emléket, Zsidó Testvéreim, jöjjetek, segítsétek, küldjétek el adományaitokat a mártirok emlékművére a Pesti Chevra Kadisához.

ÜZLETÉNEK SIKERE LESZ, HA

kirakatállványt

FLEISCHMANNAL VESZ

Dob-u. 37. Tel.: 221-326

Glosszák a hétről

BERNADOTTE GRÓFOT Nobel-díjra ajánlotta a stockholmi Vöröskereszt Konferencia résztvevőinek egy csoportja. Nem volt, aki a helyszínen tiltakozzék e terv ellen, mert a Szovjetunió és a népi demokráciák többségének delegátusai — Franco kiküldöttjeinek megírása miatt — távoztak a konferenciától.

Bernadotte gróf nem érdemli meg a Nobel-díjat, mert egyáltalán nem pártatlanul ítéli be szerepét, hanem bizonyos imperialis körök érdekeit szolgálja. Lapunk más helyén olvasható Isabelle Blum bozza szocialista képviselőnk nyilatkozata, amely szintén megállapítja, hogy az UNO Párisztól kiküldött megfigyelői az araboknak kedveznek. A *Le Terre Retrouvée* című francia zsidó lap konkrét eseteket sorol fel ezekre a kedvezésekre.

Mindenek után úgy véljük, hogy Bernadotte gróf elégedett meg az UNO által megszavazott busás tisztogatással, de ne akarjon még Nobel-díjat is! Ami sok, az mégis csak sok!

*

GORECKI PROFESSZOR, a *Keresztények és Zsidók Tanácsa* lengyelországi szekciójának elnöke kifejtette, hogy Lengyelországban a kormány, a hatóságok, a demokráliás pártok és a szakszervezetek együttesen támogatják az antiszemitizmus leküzdésére irányuló törekvéseket. A legkülönbözőbb egyházak is részt vesznek ebben a munkában. Csupán egyetlen szervezet tagadta meg közreműködését: a római katolikus egyház.

— Nemrégiben — mondotta Gorecki professzor — nagygyűlést tartottunk Varsóban és ezen a faji gyűlölet elleni küzdelemre hívtuk fel a lengyeleket. Mindenki bejelentette csatlakozását. De a római katolikus egyház nem képviseltette magát a gyűlésen és nem mutatkozott hajlandónak részt venni az antiszemitizmus leküzdésére irányuló propagandában. A római katolikus egyház egyes lapjai azt írták a zsidók millióinak elpusztítása után, hogy mindaz, ami történt, nem volt más, mint Isten igazságos büntetése. És még mindig vannak Varsóban és más városokban szerzetesek és világi papok, akik arról prédikálnak, hogy gyűlölni kell a zsidókat. A különböző antiszemita ellen indított perekből kiderül, hogy a klerus még ma is terjeszti a „vérvadászat”.

— Ha vannak papok — folytatta Gorecki professzor —, akik szembenállnak ezzel a szellemiséggel, azokat Ilond biboros terrorja elnyomja. Jellemző, hogy egész Lengyelországban csak egyetlen katolikus pap mert csatlakozni a *Keresztények és Zsidók Tanácsához*.

Gorecki professzor a továbbiakban elmondta, hogy amikor egy csoport francia értelmiségi látogatást tett Lengyelországban, az egyik megkérdte valamelyik lengyel paptól, hogy az egyház miért nem küzd az antiszemitizmus ellen? A pap így válaszolt:

— Ez a küzdelem túlságosan népszerűtlen lenne.

— Azt mondják — hangoztatta Gorecki professzor —, hogy nem az egyház az antiszemita, hanem a népek. Vajon ki nevette ezeket a népeket évezredek óta keresztül? ... Egy bizonyos, hogy nekünk keresztényeknek még nagyon súlyos adósságokat kell lerónunk az emberiséggel szemben.

*

A SZOCIALIZMUS FELÉ HALADÓ VILÁGBAN rendkívül fontos, hogy a zsidóság megfelelő gazdasági rétegződésre tegyen szert és szakítson ezzel az egészségtelen állapottal, amely nem saját akarátának, hanem kizárólag a kapitalizmusnak és a kapitalizmus által eltűrt antiszemitizmusnak a következménye. A zsidók tudva, lévén azért menek erre, vagy arra a pályára, mert ide, vagy oda kényszerítették őket.

A népi demokrácia országai megszüntették ezt az egyoldalúságra való kényszerítést és a népi demokráciák országaiiban élő zsidóknak kötelességük végeztetni a zsidók gazdasági egyoldalúságának, amely a szomorú múlt maradványa. Az egészségesebb gazdasági rétegződést megköveteli a szocializmus felé haladó társadalmi és gazdasági rendben magának a zsidóságnak az érdeke is.

Romániában — mint az ottani zsidóság lapjaiból látjuk — a zsidóság legszűkebb rétegeit állandóan foglalkoztatja az átértékelődés téma. Ankétok és hírlapi viták folynak erről a problémáról, amely kell, hogy a magyar zsidóságot is nagyon komolyan foglalkoztassa.

A „Mikéfé” vezetősége

a közelgő ünnepek alkalmából emlékezteti a nb. temetőlátogató közönséget, hogy virágárusítása csakis a régi helyén, a kapun belül a pavilonban történik. Kérjük Hittestvéreink támogatását. Vásárlásainál emlékezzen erre!

Az *Egység*, például, erőteljesen megrója a tavasszal éreztetett zsidó fiatalokat, hogy még nem tették magukévá az „átértékelítést” elvét és túlságosan nagy számban indultak olyan pályákra, amelyek a régi, kispolgári-kapitalista szemlélet következtében tartoznak csupán a favorizált pályák közé, hiszen az újjáépülő országnak és a népi demokráciának más foglalkozási ágakban sokkal nagyobb szükségletei vannak.

*

A *NEUE ZÜRCHER ZEITUNG* háromhasábos cikkben foglalkozik „Der Jüdische Weltkongress vor neuen Aufgaben” címmel problémáival.

A svájci nagykapitalizmus világszerte ismert lapja kifejti, hogy a világnak politikai és gazdasági érdekszférákra való tagozottsága érezhetővé vált a zsidó egység szempontjából is. Értelmez, hogy a Zsidó Világkongresszus montreuxi tanácskozása a keleti és nyugati ellentétek jegyében zajlott le. Bár ott általában egyetértettek a zsidó delegátusok a zsidóság és a világ progresszív erői közötti kapcsolatok megteremtésének szükségességében, kétségtelen, hogy a delegátusok egyik vagy másik csoportja mást és mást értelt a „progresszivitáson”. A zsidóság keretén belül is megvannak a nagy világnézeti választásvonalak, de a montreuxi kongresszus megmutatta, hogy erősek az összetartó elemek is. Így azután sikerült megőrizni a Zsidó Világkongresszus egységét.

A *Neue Zürcher Zeitung* kiemelte, hogy a keleti és délkelet-európai zsidó delegációk követelték: az amerikai zsidó munkásság is kapjon képviselőt a Zsidó Világkongresszus vezetőségében.

Nos, ha már a *Neue Zürcher Zeitung* is rámutat bizonyos „kulisszatitkokra”, akkor mi is megemlíthetjük, hogy — ez valóban így volt. A népi demokráciák országaiból érkezett szocialista és kommunista zsidó delegátusok igenis erőteljesen követelték az exekutív-választás előestéjén az intern tárgyalások során a kongresszust majszorító angolszász köröktől, hogy adjanak képviselőt a Zsidó Világkongresszus irányító szerveiben az amerikai zsidó proletáriátusnak is. Ez, sajnos, nem következett belől az ame-

rikai zsidó nagytőkések ragaszkodnak exkluzivitásukhoz és — bár a keleti és délkelet-európai delegációknak sikerült olyan helyeket szerezni, amelyeket a szocialista és kommunista zsidóság reprezentánsai foglalnak majd el — az amerikai zsidó proletáriátus továbbra is megfelelő képviselőt nélkül maradt. A nagykapitalista *Neue Zürcher Zeitung* ezt egyszerűen úgy intézi el, hogy megállapítja: „Az amerikai delegáció nem volt hajlandó teljesíteni azt a kívánságot, hogy belső ügyeibe kívülről beavatkozzanak.” Mi azt hisszük, hogy nem „belső ügy”, hanem az egyetemes zsidóság nagy ügye a zsidó tömegek bekapcsolása a zsidóság általános kérdéseinek elintézésébe, hiszen csupán a zsidó tömegek egész erejével — és nem egyes zsidó csoportok kirakat-erőjével — lehet biztosítani a Zsidó Világkongresszus nemzetközi súlyát.

A Zsidó Világkongresszus nemzetközi súlyára pedig szükségünk van, amikor — hogy csak a legutóbbi példára hivatkozzunk — a hitlerizmus újabb valóját látjuk Egyiptomban, ahol ők, internálják, gettókba zárják és nem tekintik embernek a zsidóit. Az egyiptomi zsidóság ügyét most a Zsidó Világkongresszus az Egyesült Nemzetek Szervezete elé viszi, de az Egyesült Nemzetek Szervezete előtt csak olyan organizációnak lehet súlya, amelyről tudják: milliókat és milliókat képvisel.

Ezért fontos, hogy a Zsidó Világkongresszusban — a haladó európai zsidóság kívánságához képest — az amerikai zsidó proletáriátus is képviselőt kapjon! A második világháború zsidó mentési akcióinak amerikai kudarcainál — mint most befejezett cikksorozatainkból mindenki láthatta — kiderül: az USA legfőbb intézői nem siettek teljesíteni a nagytőkés zsidóság óhajait!

Talán másképp lett volna, ha az amerikai zsidó proletárok rácsaphatnak az asztalra!

FORRÓ ALADÁRNÉ

„Lilly” NŐI DIVATSZALON

RUHÁK és BLOUSE-KÜLÖNLEGESSÉGEN

készítője, a volt SZÁSZ KAROLA óg vezetője.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK

VI. Felső Sándor-u. 2. sz. földemlelet

Figyelem! Keresem Hamat, Hochzeit Sándort,

aki 1942 VH. 28. Monorán volt be és Kassán 1942 novemberében vették ki. Kérem mindazokat, akik valamilyen módon róla, értesüléseik közreműködésével, értesítsék Budapest, Üveg Szemes Lépőné, Budapest, XIV. Pétervárad-u. 7/b.

ZSIDÓ VILÁGHIRADÓ

Vogt plébános összehasonlítja a svájciak és zsidók szabadságharcát

A *Neue Bündner Zeitung* hasábjain Vogt plébános, az ismert zsidóharcát svájci pap párhuzamot von a svájci és a zsidó államalapítás között.

„1948 május 15 óta — írja — a Szentföldön újból van Izraelnek állama. Az állam kicsiny, mint a mi Svájcunk és ez a kis Izrael állam fennállásának első napja óta harcol a tulerő és az elnyomás ellen, amint hogy svájci őseink is a tulerő és elnyomás ellen küzdöttek.

Nekünk, svájciaknak, van hazánk. Izrael most építi fel a magáét. Nekünk van szabadságunk. Izrael szabadságért harcol. Nekünk, svájciaknak, vannak jogaink. Izrael jogaiért küzd. Mi szenvedtünk a nagyhatalmaktól. Izrael szenved a

nagyhatalmaktól. Nem tudom a magunk szabadságharcának emlékeit ünnepelni anélkül, hogy Izraelnek üdvözlést küldjek.

Cikke végén idézi Elston-t, aki a következőket írta: „A pápa és a patriárkák üzeneteket küldtek, de féltelmük elkorhadt csontok szent helyeinek szót. A szenvedő emberről, a zsidóról azonban megfellebbezték.” A cikk utolsó sorai így hangzanak: „Mit használhat a világnak a zsidó és keresztény testvériesülés, ha a világ szívében megint égnek a zsinagógák? Kicsi volt a visszhang, midőn azon a bizonyos napon, 1938 november 9-én Németországban tüztek lobogtak, de jéghegy a halálgátas a mai események körül.”

Ujabb részletek a Hitler által tervezett Antiszemita Világkongresszusról

A bécsi lapok — a linzi *Zsidó Dokumentációs Iroda* adatai alapján — újabb részleteket közölnek a Hitler által 1944 nyarára tervezett Antiszemita Világkongresszusról, amelyet a „Führer” a szövetséges csapatok előretörése következtében már nem tudott megvalósítani.

Hitler eredetileg Bécsben szemmeltette ki az Antiszemita Világkongresszus színhelyét, de a Gestapo jelentette, hogy nem tartja megfelelőnek ezt a várost.

Ekkor került sor Krakkó kijelölésére.

A náci mentalitására jellemző, hogy a Gestapo irattárában talált okmányok szerint: az Antiszemita Világkongresszus idejére a delegátusok számára külön borbélyházat akartak felállítani Krakkóban. Ebben a borbélyházban azonban, nehogy a delegátusokat szellemileg megfertőzzék, kizárólag erre a célra kiválasztott német lányokat vittek volna.

Ahol ágyudörgés közben sem hallgattak el a muzsák

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* írja, hogy Palesztinában rendkívül nagy zenei élet van. Nem szünetelt ez a zenei élet akkor sem, amikor javában dörögtek az ágyúk.

Nagy sikere volt az USA-ból érkezett Jzler Solomon dirigensnek, aki a palesztinai filmharmónikusok élén szerepelt. Komoly ünneplésben részesítették Arich Hochberg-et, aki virtuóz hegedűjátékával megszerezte mind a közönség, mind a sajtó elismerését. Annál feltűnőbb a kitűnő fiatal művész játéka, mert a művész négy évet töltött Auschwitzban anélkül, hogy látszólag volna hangszerén.

Shoshana Damari és Josef Gelland, nagysikerű telavivi

koncertjeik után, észak- és dél-amerikai turnéra mentek.

Zsidó napilap indult Dél-Afrikában

A *Jewish Chronicle* jelenti, hogy *Jewish Daily News* címmel napilap indult Johannesburgban. Ez az egyetlen zsidó napilap Dél-Afrikában.

A birobidszani zsidó kolhoszok képviselője a legfelsőbb szovjet ülésen

Az *erdélyi Egység* közli, hogy a Legfelsőbb Szovjet legutolsó ülésén résztvett Sifra Kaltein is, mint a birobidszani zsidó kolhoszok képviselője.

A *World News Service* ebből az alkalomból felleleveníti azt a jelenetet, amikor tudósítja néhány hónappal ezelőtti felkereste a zsidó képviselőt, aki abban az időben éppen mezeti munkálatokban vett részt. A kolhosz veteményes kertjében dolgozott. Nem volt hajlandó önmagáról beszélni, hanem állandóan a munkabrigád tagjaira terelte a szót, akik közül többen akkor érkeztek Birobidszánba. Elmondotta, hogy hat évvel ezelőtti a brigád hektáronként három tonna vete-

ményt termelt, most pedig valószínűleg 18 tonna vete-ményt termel majd. Nem mulasztotta el megemlíteni, hogy egy másik birobidszani kolhosz munkásnője, Bajle Farkin megdöntötte az országos csúcs-eredményt és 45 tonna vete-ményt termelt be egyetlen hektáron. Ezt a rekordteljesítményt az egész Szovjetunióban közhírré tették.

Birobidszánban nagy örömmel fogadták az ukrainai Nikolajevből érkezett zsidó telepeseket. Ismeretes, hogy ez a város rendkívül sokat szenvedett a náci megszállás alatt.

Az új telepesek tiszteletére ünnepségeket rendeztek.

Safran katedrát kapott a genfi egyetemen

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* jelenti, hogy Alexander Safran-t, a genfi hiúkózség főrabiját a genfi egyetem tanárai közé hívta meg.

(Múltkorjában már megírunk, hogy Alexander Safran, aki megszökött Romániából és elárulta a népi demokrácia zsidóságát, a nagykapitális vezetésével működő genfi hiúkózség, minden pártizot mellőzésekkel, főrabijának választotta meg.

Safran Genfben nap-nap után szidalmazza a népi demokráciát és valóban hírhedt terjeszt a „délkelet-európai állapotokról.

A genfi egyetem reakciós professzorai, úgy látszik, ezt a tevékenységét kívánták jutalmazni, amikor — nagyobb tiszteletnyújtásul — katedrát kaptak meg. A Safran-csal arra írták a népi demokráciának országának zsidóságát, hogy jól válassza meg világi és egyházi vezetőit. Olyan világi és egyházi vezetőket válasszon a különböző csoportokba, akik sohasem áradják el a népet, amely melettségükbe helyezte őket. Alexander Safran azért

hagyta ott a romániai zsidóságot, amelynek országos főrabija volt, mert föbbre beszűkte a pénzét hívei lánt érzelt ragaszkodásánál. Genfben több fizetést kapott, tehát oda szegődött. S mivel látta, hogy Svájcban jó üzlet reakciónak lenni, reakciós beszédeket tartott. Meg is kapta érte jutalmát.)

Németek és zsidók barátsága

Berlinben „Deutsche Freunde” címmel új szervezet létesült, amely a németek és zsidók közötti barátság kifejlesztését tűzte ki céljául.

Magyarok az angol Clapton talmud-tóra-iskolájában

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* közli, hogy I. Brodie, Nagy-Britannia új országos főrabija, látogatást tett a Claptoni Talmud-Tóra-iskolában, ahol sok magyar hadiárva is tanult.

Az országos főrabbi a legnagyobb meglepéssel látta a nagyszerű tanulmányi eredményeket és kiállításra helyezte a jesivák erőteljesebb megsegítéséért.

UTAZIK?

Kupébőrönd 13 (60×40×20 cm.) 39.80
Reptükbőrönd (vászon 75×40 cm.) 185.50
Aktatáska (41-es tohén-spalt) bőr 60.60
Lakkvászon iskolatáska 19.80
Használt és új bőrönd vétel és eladása
bőröndös, nőtáska készítő
(Baját műhely) Népszínház-utca 21. Szombaton zárva
Telefon: 135-033

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

„Vigyázzatok, mert közöttünk járnak szüleink, gyermekeink, testvéreink gyilkosai!”

A párisi *Droit et Liberté* közli a francia írók, művészek és tudósok egy nagy csoportjának kiáltványát a Fajelmélet elleni Szövetség kongresszusának tagjaihoz. A kiáltványból idézzük:

„A Fajelmélet elleni Szövetség kongresszusának minden tagja keltőzze meg erőfeszítéseit, mert az antiszemita törekvések képviselői újból megjelennek a közélet porondján és mindenfelé elnézést hirdetnek a közelmúlt gyilkosaival szemben.

Németországban újból magához tér a fasizmus és minden téren újból előtérbe kerültek azok az emberek, akik a hitlerizmus kifejtésében résztvettek.

Nálunk ugyanaz a helyzet. Ezért mondjuk: vigyázzatok, mert közöttünk járnak szüleink, gyermekeink, testvéreink gyilkosai, közöttünk járnak mindazok, akik a deportálásokat intézték és a tömeggyilkosságokat előkészítették.”

Az amerikai elnökválasztás és Izrael UNO-tagsága

A Bukarestben megjelenő *Romania Libera*, mint a moszkvai rádió bukaresti tudósítója jelenti, sikeresen tudósításában beszámolt arról, hogy Aubrey Eban, a Zsidó Állam ottani képviselője emlékiratot nyújtott át a Biztonsági Tanácsnak, amelyben kéri a Zsidó Állam melletti felvételét az Egyesült Nemzetek Szervezetébe. Ez az emlékirat a jelentés szerint igen kényelmetlenül érintette a washingtoni kormányt, amely éppen most egyezett meg Angliával a palesztinai politika jövőbeni irányvonala körül. A megfigyelés szerint Anglia, hogy nyitnia ne kelljen állást foglal-

nia a felvétel ellen, azt javasolja majd, halasszák novemberre, vagyis az amerikai elnökválasztás utáni időpontra a felvételi kérelmet tárgyalását. Így akarja biztosítani Trumannak a zsidó szavazatokat. Amennyiben azonban ezt a javaslatot nem fogadják el, Anglia követelni fogja, hogy a Zsidó Állammal együtt Transzjordaniát is vegyék fel az UNO-ba. Ha ezt a javaslatot elvetnék, a washingtoni kormánynak nem lesz kifogása az ellen, hogy Anglia vétőjogát gyakorolja és a felvételi kérdésnek elintézését a novemberi választások utáni időpontra késleltesse.

Antiszemizmus az amerikai közoktatásügyben

A *Congress Digest* jelenti, hogy New York állam 97 nem-jelekezteli kollégiuma és egyeteme közül 68 a felvétel alkalmával a felvételre jelentkező hallgatók faja, vallása, ősei iránt is érdeklődik.

Az Amerikai Zsidó Kongresszus, mivel a kérdések alapján határozottan antiszemita szellem érvényesül a közoktatásügyben, a július elseje óta érvényes Quinn-Olliffe-törvény értelmében a kérdések ilyen felvetésének megszüntetését sürgeti New York állam nevelésügyi főhatóságánál.

Az Amerikai Zsidó Kongresszus azt kívánja, hogy New York állam illetékes szervei jelentsék

ki az ilyen kérdések felvetésének törvényellenességét és — mivel az efféle diszkrimináció büntetendő cselekményt képez — szigorúan büntessék meg azoknak a kollégiumoknak és egyetemeknek a vezetőit, ahol ilyen jelenségek tapasztalhatók.

VÁLASZTÁSI FELHÍVÁS.

A Budai Iar. Ifjúsági közgyűlése által elfogadott

rabbi választás

hatalmidején f. hó 28. napjára (vasárnap) közösen ki, amikor a választó gyűlést elelő szavaz, hogy a közgyűlés által a rabbi tisztségre megválasztott dr. Klein Miklós rabbi urat elfogadják-e?
Szavazási helyek: III. Kertész Zsigmond a. 48. sz. a. házik. tanácskaszárna és XI. Völgyút 6. sz. a. kulturális terem.
A szavazás délelőtt 9—12 óráig tart.
Részletes tájékoztatás a választás részleteiről megjelent „Útmutatóval”-ban Budapest, 1948 szeptember 5.

DR. BÁLINT BÉLA a. k.
vált. biz. elnök.

A Zsidó Világkongresszus képviselői az Egyesült Nemzetek közgyűlésén

A Zsidó Világkongresszus megbízottai résztvesznek, mint megfigyelők az Egyesült Nemzetek közgyűlésének szeptember 21-én Párisban kezdődő tanácskozásán.

A Zsidó Világkongresszust a zsidóságot érintő kérdésekben az Egyesült Nemzetek szervezete tudvalevően hivatalos tanácsadó joggal ruházta fel.

Rettenetes nyomorban élnek a teheráni, shirazi, iszfahani és hamadani gettók zsidói

A zürichi *Israelitische Wochenblatt* írja, hogy a perzsi zsidók túlnyomó része elképzelehetetlen szegénységben él. Rettenetes nyomorúság tapasztalható a teheráni, shirazi, iszfahani és hamadani gettókban. Teherán 20.000 zsidója körül csupán 150 család tartozik a bagdadi zsidók hitközségéhez és 80 az orosz-zsidók hitközségéhez, a többi, felekezeti szempontból nincs szervezetbe tömörítve és csak most történik ki-

sérlet megfelelő organizáció létrehozására.

A Jewish Agency a teheráni gettókban telket vásárolt és ifjúsági centrumot kíván építeni.

Bár jogilag teljes egyenlőség illeti meg a zsidókat, a kormány közhiányokban zsidókat egyáltalán nem alkalmaz, és zsidó vállalatoknak legrosszabb esetben juttat koncessziót.

Többször előfordultak az utolsó időkben antiszemita tiltakozások is.

A JOINT egészségügyi vizsgálata a hontalanok táborában

A zürichi *Israelitische Wochenblatt* jelenti, hogy a JOINT orvosi felülvizsgálják a németországi és ausztriai hontalanok táborában lévő zsidókat.

Nem kevesebb, mint 400 orvos vesz részt ebben a nagyarányú munkában.

Akiket egészségesnek talál-
nak, azok bizonyítványt kapnak és csatlakoznak az a bevándorlási kérésükhöz. A beteget viszont azonnal kórházakba utalják.

Az IRO antiszemita körlevele

A *World Jewish Affairs* közli, hogy a Zsidó Világkongresszus tiltakozott az IRO-nak, az új menekültügyi világszervezetnek egy körlevele ellen, amelyet antiszemita támasznak bélyegezett. Az IRO ebben a körlevélben a kanadai bevándorlással foglalkozik és a következőket állapítja meg: „A kanadai be-

vándorlásból kivett képeznek az örmények és zsidók.”

A Zsidó Világkongresszusnak az az álláspontja, hogy az IRO-nak nem szabad résztvennie olyan akciókban, amelyek nemzetiségi és felekezeti szempontokat érvényesítenek, hiszen az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapszabályai ellene vannak minden nemzetiségi és felekezeti megkülönböztetésnek.

Izraeli futbalcsapat az Egyesült Államokban

A *Jewish Chronicle* írja, hogy Izrael Védelmi Hadseregének futbalcsapata szeptember 26-án mérkőzik New Yorkban az Egyesült Államok legjobb futbalcsapatával.

A Szovjet Film Ünnepe

Október 2-á és 9-é között rendezik meg a Szovjet Film Ünnepeit. Két budapesti és pesti környéki filmszínházban bemutatják a jövő 1 évad legszébb filmjeit. Ennek során nyolc film, mégpedig a Szibériai rap-szódia, Az orosz kérdés, az Expressz szerelme, a Dal, tánc, ifjúság, a Ki lesz a párom?, a Harmadik csapás, a Mese a tüzmedárról és a Tengerész-becsület kerül a közönség elé olyan formában, hogy ezek közül naponta egy-egy filmet mutatnak be a Royal Apollóban és az Urániaiban, valamint a környéki mozikban. A Szovjet Film Ünnepe alkalmából két peremvárosi mozit, a csepeli Táncházat és az úpesti Kortól premier filmszínházát avatja az államosított filmipar. Ez teszi lehetővé, hogy a dolgozók elé is azon frissen, újdonságként kerüljenek a nagyjfilmek, amelyek korábban csak a belvárosi és körüli mozik járszoltak, ahová viszont nem jutottak be a környék dolgozói. A gondos mérlegelés alapján újravezényelt műsorban minden műfaji, a színes vigjátéktól a kulturális, az aktuális kérdésekkel foglalkozótól a mesefilmig megtalálhatunk. A Szibériai rap-szódia és Az orosz kérdés című filmet Sztálin-díjjal tüntették ki. Az előbbi a Munka díját, az utóbbi pedig a Béke díját is elnyerte a Marianske-Lazné-i filmversenyen. A Szibériai rap-szódia zenéjét külön Sztálin-díjjal jutalmazták. A Szovjet Film Ünnepe nemcsak a film-szakmának, hanem az egész magyar mozilátogató közönségnek és végcredményben népi demokráciánk kultúrájának is jelentős és fontos eseménye.

A Németországban vagyonnal rendeltkezők

figyelmét felhívjuk a JOINT berlini központjának közleményére:

A megszálló katonai hatóságok rendeltkezőse életében a külföldiek németországi vagyona csupán a tulajdonosok távolléte miatt áll ellenőrzés alatt és mielőtt a tulajdonos jelentkezik, akkor a vagyontárgyat rendeltkezőse bocsátja. Amennyiben az érdekeltek nem áll módjában tulajdona felől személyesen intézkedni, gondnok biztat meg, akinek személye a Property Control-nál jelentendő be.

A JOINT berlini központja a DEGOB-hoz eljuttatja azon zsidó ügyvédek névjegyzékét, akik gondnoki megbízás szempontjából, mint teljesen meg-láthatók, igénybevehetők.

A névjegyzék a DEGOB In-formációs Osztályán (Berlin-ber 2. 1. 30.) az érdekelteknek rendelkezésre áll.

Izrael tábornokairól

A fegyverszünet még tart s ha valamennyien reméljük is, hogy nem ujbabak ki a harcok, Izrael fiatal, de máris oly dicsőséges hadserege felkészül a továbbiakra is. Most, hogy fegyvernagy van, nyilvános-ságra kerülnek részletek a had-sereg vezetéséről. Ugy véljük, ezek az adatok érdeklik a ma-gyarországi zsidóságot annál is inkább, mert a világhírók bőven foglalkoznak azokkal a zsidó generációsokkal, akik olyan ki-váló angol hadvezérek voltak meg, mint Glubb pasát, a le-gendásbíró Lawrence ezredes ugyancsak legendásbíró utód-ját.

Leghíresebb közülük éppen David Schalliel, Jeruzsálem s a körülötte folyó harcok győz-tese, aki elképzelhetetlenül ke-mény harcokban diadalmasko-dott Glubb pasa arab légője felett, mely valamennyi arab csapat közül az egyetlen valóban korszerűen kiképzett és veze-lt csapat. David Schalliel 1905-ben született Hamburgban, ahol atyja vezető szerepet ját-szott a hitlerizmusban Hitler uralomrajutása után nyomban Franciaországba szökött s be-lépett az Idegenlégőbe, ahol csakhamar tiszt rangot nyert. 1936-ban Palesztinába ment s egyike lett az arabok elleni védelmi rendszer megteremtői-nek. Ahéven többször járt Né-metországban a második világ-háború kitörése előtt, fegyver-vásárlás céljából. 1939-ben, közvetlenül a háború kitörése után is Németországban tartó-zkodott. Most azonban nem sike-riült utja. Lebukott s halálra kínzások után koncentrációs táborba került. Minthogy azon-ban palesztinai állampolgár volt, sikerült 1941-ben öt német hadifoglyok ellenében kicse-rélni. Hazatérte után azonnal parancsnok lett a Palmachnak, a Hagana létszámának, majd

később vezetője a Hagana titkos hírszerző szolgálatának, amely oly sok meglepetésben részesi-tette annak idején az angolokat. Nem volt olyan tervük, amit a Hagana kéző időben meg ne tudott volna. David Schalliel nős s felesége s gyermekei Je-ruzsálemben élnek.

Ugyancsak nős s két gyermek atyja a másik nagybíró zsidó generális, Dan Ewen, aki 39 esztendő s egy teljesen elnéme-tesedett orvoscsalád gyermeke-ként, mint Donald Epstein, Poroszországban látta meg a napvilágot. Befőle a nácizmus faragott elonistát. 1933-ban Pa-lesztinába vándorolt s Givat Chajimban, egy kibbucban élt s ott lépett a Hagana tagjai közé. A második világháború kitörésekor önként jelentkezett az angol hadseregbe, ahol fel-ismerék képességeit s rövid-e-sen oktatóvá nevezték ki. Mint őrnagy, különösen a Rommel elleni hadműveletekben tüntette ki magát. A keszereles után Hagana parancsnok lett s a mos-tani harcokban ugy a keleti, mint a déli frontszakaszon diadalmaskodott. Dan Ewen nemcsak külső megjelenése miatt, de magatartásának ha-sonlósága miatt is mindenki „porosz”-nak nevezi s — nem sértődik meg, ha ezt hallja...

Ben-Gurion személyes kato-nai tanácsadóját Salom Esed-nek hívják, de Esed is Német-országban született, mint Fritz Eisenstädter. Ez a délménet zsidó családja szerelmese volt a katonáskodásnak s férfitagjai generációkon át szolgáltak aktív katonaként. Esed is érvézte a hajor katonai Akadémia-t s tiszti rangot is nyert. Persze a hitlerizmussal ennek befelleg-ződött. Nagynőkezen került Angliába s belépett egy tüzér ezredbe. Befőle is őrnagy lett. Csak a második világháború végén került Palesztinába. Itt először a Hagana vezetésében

vett részt, majd fontos szerep-hoz jutott az izraeli hadsereg-ben. Vezérkari tervével annyira kiűntette magát, hogy ma a vezérkar vezetője s — mint em-lítettük — Ben Gurion katonai tanácsadója. 40 esztendő.

Végül emlékezzünk meg rövid-en Joszef Avidor-ról, aki 38 évével máris legendás hőse az izraeli ifjúságnak. Avidor a második világháború előtt még Koch-nak hívták s semmi né-ven nevezendő nexusa nem volt a cionizmussal. Palesztinába a világháború alatt ment s csakhamar vezetője lett egy igen kalandos csoportnak, amely kizárólag német zsidók-ból állott, olyanokból, akiknek árja külsejük volt. Ezt a cso-portot a német vonalak mögötti szabotázsakciókra képezték ki s használták föl. Egyik leghe-resebb akciója Rommel főhadis szállásának megrohamozása volt Cyrenaicában. Eredmény: sikertelen elfogni majdnem teljes egészében Rommel vezérkarát.

Avidor a háború után fontos szerephez jutott. Mint vezető Hagana tiszt, Németországba utazott azzal a feladattal, hogy leleplezze a németországi me-nekült s honfoglalás táborokban bujkáló náci bűnösöket. A mos-tani harcokban Avidor a Negev parancsnokaként az egyiptomi csapatokra mért döntő csapást.

„Mind hősök ők, mind férfiak, mind hű és hazafi”, mondja a magyar költő s ez illik ezekre a fiatal izraeli tábornokokra is, akiknek a zsidó nép hadsereget teremtett a semmiből s akik ezzel a semmiből teremtettk hadsereggel megvédték hazájuk határait, sőt, 1400 négyzetkilo-méter területet elfoglalva azon a területen, amely az UNO-ha-tározat értelmében az önálló palesztinai arab államhoz tar-tozna.

Izrael egyetlen zsidó lakója sem akarta és akarja a hábo-rut. De jól esik tudni, hogy ha már másképp nem lehet, tu-dunk mi katonákat s ha kell: hadvezéreket is állítani. Még az angol imperializmussal szem-ben is!

DÉNES BÉLA

MOST JELENIK MEG!

MÁRTIRLÁNG

Imák a zsidó vérüanukért

IRTA:

Dr. KATONA JÓZSEF

pesti rabbi

KIADJA:

A PESTI CHEVRA KADISA —

A PESTI MÁRTIROK EMLÉKMŰVE JAVÁRA

MINDEN HITKOZSÉG SZÍVES FIGYELMÉBE.

Viasszal gyártott 55 cm. hosszú 1/2 kg-os templomgyertyát!

azonnali szállítást kívánók: áron, utánvét mellett. Szükszerű csoma-golóval gondoskodunk. SPÉTER VEGYIMŰVEK. Budapest. XIV., Nürnberg-utca 8.

Dohány-utcai templomban ünnepekre bérbeadó

1. lény 8. sor, 6. pad; 1. nő 8. sor, 1. sor, 6. pad, V. Sövegár-ter 1., IV. 1

Hirek Jiszraelről, a Zsidó Államról

Az USA diplomáciai nyomással beavatkozik a jiszraeli választásokba

Az Uj Élet egyik korábbi jiszraeli tudósítása beszámolt arról, hogy az Egyesült Államok és Nagy-Britannia kormánya közöl egyezményt jött létre a palesztinai kérdésben. A megállapodás szerint az USA kötelezte magát arra, hogy megfelelő nyomással megakadályozza a Zsidó Állam további megerősödését, politikai és területi terjesztését. A megállapodás idején, a nemzetközi és hazai sajtó nem tulajdonított különösebb jelentőséget a megállapodásnak, mert abban csak az USA olajérdekeinek pillanatnyi sikerét látta és az elnökválasztási küzdelem előestéjén nem tartották valószínűnek a megállapodás gyakorlati megvalósulását az USA jelenlegi kormánya részéről. Az azóta bekövetkezett események azonban azt mutatják, hogy az amerikai frakciók nem hagyták kihasználni a győzelmiük.

A zsidó szempontból már kiemeltnek minősített State Department jegyzékkel küldött számos kelet-európai államnak — a legújabbak Csehszlovákiának — felszólítva ezeket kormányaikat, hogy a Biztonsági Tanács rendelkezésének megfelelően szüntessék be a Jiszraelnek rendszeresen nyújtott hátrányos jellegű — anyagi, erkölcsi, hadi, politikai — támogatást.

Az USA nagyon jól tudja, hogy Jiszrael lényeges támogatást az UNO majd egy éves emlékeztetés döntése ön valóban csak a kelet-európai népi demokráciáktól kapott. A Biztonsági Tanácsnak történő fenyegetés azonban nemcsak az USA—angol egyezmény amerikai betartását jelent, hanem

indatos beavatkozás a november 16-iki jiszraeli választásokba is.

A szociális zsidó Államban mind nagyobb azon választók száma, akik világkézetleg, aktuális politikai érdekektől irányítottan, a kormánytól határozottabb külpolitikai kívánnak — nevezetesen

a Szovjetunió vezetői bátorításhoz való nyílt csatlakozást, de legfőképpen a határozottabb szembe fordulást az imperialista érdekek képviselőivel.

Az USA jegyzékai az európai államokhoz, a kölcsön és a de jure elismerés halasztása a szokott amerikai „befolyásolási” módszer egy-egy fejezete, ezekkel azok választási esélyeit akarja növelni, akik a harcban így azzal érvelhetnek: ime, ha nem bennünket támogatnak, ve-

szélyeztetettek az amerikai pénzügyi és politikai támogatást, amire a fejlődő országnak oly nagy szüksége van. Ha méreteiben még nem azonos ugyan, módszerében és céljában az olaszországi választás alkalmával tapasztalt amerikai hivatalok közeli kísérlet mutatkozik Jiszraelben. Azonban — mint napjainkban már sokszor láttuk — az imperialista kísérletezés, a módszer belső gyengesége következtében, éppen az ellenkező eredményhez vezet.

A Jisruv nagyon is jól tudja, hogy a már most is ilyen erős mértékben mutatkozó amerikai megmerevedés a zsidó érdekek vonalán, az elnökválasztás után még csak fokozódni fog, hiszen akkor már olyan felelős szempontokra sem kell hosszútávú tekintettel lenni, mint az amerikai zsidó választók száma és befolyása. A Jisruv előtt nem lehet elhárítani azt a tényt, hogy míg a State Department igyekszik megakadályozni a kelet-európai országok Jiszraelnek nyújtott támogatásának folytatását,

az amerikai kormány egyetlen lépést sem tesz Egyiptom és más arab államok nyugat-európai fegyvervásárlásának megállítására.

Ilyen körülmények között az USA beavatkozási kísérlete a

Bernadotte az UNO közgyűlése elé terjesztendő javaslatán dolgozik

Az UNO békefőtitkára kéthetes stockholmi tartózkodás után visszatérkezett rhodoszi főhadiszállására. Könyvezetéből származó értesítések szerint Bernadotte az UNO közgyűlés elé terjesztendő javaslatán dolgozik. A hírforrás szerint a javaslatok abból a meggyőződésből fakadnak, hogy Palesztinában a közeljövőben nem lesz háború, mert a zsidók — bár esélyesen vehetnek fel a küzdelemben és ezért az érdeklődés nem — megőrzését az amerikai nyomás biztosítja, az arabok pedig olyan veszélyes helyzetben

jiszraeli választásokba, számuk negatív előjellel sikerül csak. Az izraeli választók előtt éppen az amerikai „kornai” megmerevedés árulja el, hogy

az igazi harcok csak a népi demokráciák sorában kezeshetők.

S ez a felismerés nemcsak a logika síkján mutatkozik ki. Az amerikai jegyzék óta még szorosabban szorított a kapcsolat egyes kelet-európai országok és a fiatal zsidó köztársaság között. Uj kereskedelmi, politikai, társadalmi, sőt, hadi vonatkozású kapcsolatok keletkeztek, vagy a régiók erősödtek meg, és ezekben az országokban jelenleg mértékben megkönynyították az adózók számára a kivándorlási lehetőséget.

A jiszraeli hangulatra jellemző az a bizalom és szeretet, amellyel a lakosság Jersovot, a szovjet közelet — ez egyedül teljes jogú izraeli közelet — mindenütt körüveszi, ahol a szovjet diplomata megjelenik.

Egy kis állam anyagi és politikai esélyeinek megőrzését sarkokba szorítva az imperialista célok érdekében, ismét újabb kudarcot fog hozni a State Department nem nagy eredménnyel dolgozó irányítói.

vedtek, hogy közeli regenerációsútra nem lehet számítani. Ezért

az új Bernadotte-tervezet lényege az, hogy nem sürgős a Palesztina-béke és végleges rendezése. Nyilván ez felel meg az angolszász megbízók létezésének és érdekeinek.

Az „új” javaslat csak a fegyverszünetet kívánja határozottan lenni azzal, hogy mindkét fél részleges, de jelenlegi mértékű beszerelését szorosan elerni.

— E javaslat éle természetesen az izraeli érdekek ellen fordul —

hiszen az izraeli hadsereg üti-képességét akarja csökkenteni, az imperialisták vagy ügynökeik által előidézt és általuk meghatározott időpontban kiprovokált támadás esérére. A fegyverszünet érdekét szolgálja a javaslatnak az a pontja is, amely a front egész szakaszán széles sávú menekítést kíván teremteni. Ez ismét zsidó részről olyan területek feladását jelentené, amelyekkel biztonságot élvezhet az izraeli csapatok harcban — foglaltak el.

A javaslat további része természetesen Jeruzsálemmel foglalkozik és nem lehetetlen, hogy Bernadotte megint megismétli a Szent Város arab területét nyitvatartásának már egyszer kísérelteté leggyömbösként feleresztett tervezetét.

Nem kétséges, hogy a közvetítő döntő sikert az arab menekültek kérdésének felvetésével kíván majd elérni, hiszen ez az a pont, ahol a nyomor és kétségbeesés robbantásának rajzával a legelőszóbban lehet a Teljes Ülésben sikereket elérni. A szeptemberben előterjesztendő javaslatok tehát nem fogják előbbre vinni a Palesztina-béke és megoldását, hanem továbbra is biztosítják az „ellenőrző bizottság” palesztinai munkáját, annak szükségességét, amellyel inkább, mert ez a bizottság már tudománytöbbletében USA fiszlektől és katonáktól, tisztviselőktől áll és így az elnöki választás után — Angliát felváltva — most már az USA „ellenőrizheti” a maga bel- és külpolitikai szükségletek megfelelően a palesztinai helyzetet.

Mért kötötték meg az újabb jeruzsálemi fegyverszünetet?

A napi sajtó beszámolt arról, hogy Bernadotte megérkezése után egy-két nappal, ismét megkötötték a külön jeruzsálemi fegyverszünetet. Nem köztudott, azonban a lapok, miért kötődött az emberek egy része olyan „békek” Jeruzsálemben, hiszen a Biztonsági Tanács legutolsó, igen erőteljes hangú felszólítása után sem hagyták abba a zsidó városrészek bombázását.

A valóság az, hogy Jeruzsálemben az utóbbi hetekben a zsidó lakosság körében nagy mértékben megérett az egész Jeruzsálem elfoglalásának gondolata. A cél érdekében megfelelő katonai előkészületek is történtek.

Értesítjük t. hiteltörvényeinket, hogy a XIV. Thököly-út 83. szám alatt lévő templomunk előcsarnokában márványból készült monumentális mártír-emlékművet állítottunk fel. Ezzel az emlékműre a farsang és nyílt próbák által emlékeztetjük a neveit felhívó márványtáblák nyernei előhelyezését.

Az emlékműbe bizottság által Auschwitzból hozott szeretteink hamvait tartalmazó földet helyeztünk el. Így az emlékműnél a sirszándoklás (kérve ova) szerelése is lehetővé válik.

Minden egyes táblácska mécsesként van elhelyezve, az egyéni Jézusimécses számára.

Kíváncsi megfigyelőinket az emlékmű tervezésével kapcsolatos hiteltörvényeinkhez. Templomgondnokság, Thököly-út 83.

Az Óvárost tartó gyenge arab csapatok borohanását póttitkai hadjárat készítette elő, amelynek keretében a jeruzsálemi zsidó lakosság megszállt terület helyett

Jeruzsálem fővárosát nyílvánítását követelte az Izraeli kormánytól.

Bernadotte, megérkezése után azonnal közölte az Arab Légio vezetőivel, hogy zsidó támadás esetén nem lenne mód az arab vereség megakadályozására, már pedig a Szent Város elfoglalása döntő hatástna fűt accomplit jelentene a szeptember 26-i UNO közgyűlés előtt. Ennek eredményeképpen az arabok

az arabok ismét háborus előkészületeket tesznek

a harc folytatására. Jelentékeny számú iraki csapatok érkeztek a transzjordániai Mafrag nevű hadi támaszpontba, ahol az angol királyi repülőerőnek is fontos repülőtere van. Ugyancsak jelentékeny csapatmozdítások folynak a déli front mentén, ahol az egyiptomiak újabb csapatbeteleket tettek partra Gázánál, egyben nagymennyiségű fegyverrel látták el már ott állomásozó csapatokat. Az egyiptomiak új sorozást fogamatosítottak a Negev vándor beduin törzsei között. Szíriából és Líbiából is fegyver és csapatmegerősítést küldtek a front-csapatok számára. Mindez azért létezős mert — *Sherlok* külügyminiszternek az Ellenőrző Bizottság vezetőjéhez írt levele szerint — az Ellenőrző Bizottságunk egyetlen tagja sem működik arab területen.

Közel fél ezer ember szállta meg Izraelt, amelynek önállóságát így végeredményben idegen hatalom korlátozza, míg az arab államokban szabadon készülnek fel arra, hogy az UNO-megnyomorította Izraelt a sikermentől nagyobb reményekkel támadhassa ismét meg. Ezek közé a hírek közé tartozik

egyszerre hajlandónak mutatkoztak a fegyverszünet megkötésére, a zsidókat viszont a már említett amerikai diplomáciai nyomás kényszerítette az eredeti tervek feladására. Bernadotte minden „eredménye”, így tehát ez a legutóbbi is, a zsidó sikerek meggyőztetését célozza, hogy egyben időt adjon az araboknak felkészülni egy újabb háborúra. A Közel-Keletről érkező jelentések meglegelése után ködösítésnek kell minősíteni Bernadotte környezetének azt a hírverését, hogy az arab győzelem következtében a közeljövőben nem kell háborúval számolni. Az utóbbi napok számos híre ugyanis arra mutat, hogy

zik az a jelentés is, amely *Glubb* pasának, az Arab Légio angol parancsnokának Londonba érkezéséről számol be. *Glubb* pasa azért kereste fel *Bevin*-t, hogy tőle beinkassálja az Arab Légio megerősítésére tett ígérelt.

Hol megerősített, hol megcáfolt hírek szerint az angol kormány elvben és gyakorlatban készen áll arra, hogy *Abdullah* hadseregét aifü erejűvé tegye, s a *Glubb*—*Bevin*-tárgyalások csupán a felerősítés küldetésének módjait körül folynak.

A *Glubb* pasa által ajánlott nyílt és Törökországon vagy Egyiptomon keresztül történő fegyverszállítás pillanatnyilag nem felel meg az angol kormánynak, mert az angol-amerikai palesztinai megállapodás értelmében Anglia sem támogatja nyíltan az arab államokat fegyverrel. A tárgyalások jelenlegi szakaszában még *Bevin* javaslatánál tartanak, aki azt óhajtja hogy az Arab Légio megerősítésével várjanak az amerikai elnökválasztások utáni időkre, amikor is Angliának nem kell majd tekintettel lennie egy geopolitikailag kényelmetlen helyzetbe került amerikai kormány ellenfelére.

Titkos zsidó-arab tárgyalások Párisban

Hivatalosan meg nem erősített, de *Sherlok* külügyminiszter kijelentésére támaszkodó hírek szerint

tájékoztató béketárgyalások folynak nemhivatalos jelleggel zsidó és arab megbízottak között.

A tárgyalásokra állítólag egyes arab vezetők tapogatózó kérése nyomán került sor. Ezek a vezetők belátták, hogy a tartósított fegyverszünet helyett — ami a közvetítő munkásságának eredménye — kívánatosabb végleges béke megkötése Izraellel. A hírek szerint zsidó részről az izraeli külügyminisztérium középkeletű ügyosztályának tisztviselői, *Eliás Sassoon* és *M. Arzi* vesznek részt a tárgyalásokon, arab részről viszont a transzjordániai és libanoni kiküldöttek irányítják a tanácskozásokat. Minthogy a Biztonsági Tanács már szinte teljesen megszüntette

működését és Amerikából az UNO szervei mind gyorsabb ütemben Párisba költözködnek át — mint ismeretes, itt lesz szeptember 26-án az új közgyűlés — *Aubrey Eban*, Izrael UNO-megbízottja, és *Elijahu Epstein*, a washingtoni izraeli követ Tel Avivba utaztak, hogy a közgyűlés előtt közvetlenül tárgyaljanak az izraeli kormánnyal.

Szeptember első felében népszámlálást tartanak Izraelben, abból a célból, hogy megállapíthassák: általános választásokon kik szavazhatnak.

Ez alkalommal az egész lakosságról adatfelvétel lesz, az arabokról is, akiknek természetesen szavazati joguk van. A népszámlálással egyidőben mindenki fényképes igazolványt kap, ez lesz a hivatalos izraeli személyazonossági igazolvány.

Az izraeli vallásügyi minisztérium nyilatkozata a palesztinai keresztény szent helyekről

Az izraeli vallásügyi minisztérium keresztény egyházközi ügyosztálya a következő nyilatkozatot bocsátotta ki:

„Külföldön bizonyos körök rosszindulatú híresztelésekben azt terjesztették, hogy az izraeli hatóságok biláds módon jelentékeny számú keresztény templomot és intézményt szentületlenítettek meg. Nem kétséges, hogy ezek a körök e híresztelésekkel aljas kísérletet tesznek arra, hogy megzavarják azt a jó viszonyt, ami az izraeli kormány és az izraeli keresztény és katolikus egyházak között kialakult. A háború kitörése után az izraeli csapatok utastást kaptak a keresztény szent helyek és egyházi személyek legteljesebb felszólítására. Nagy meglepéssel állapítjuk meg, hogy a csapatok az utasításokat teljes mértékben betartották. Csak a háború kezdeti szakaszában fordult elő, hogy felelőtlen egyének áthágták a rendelkezéseket, de a megtorlás ilyen esetekben sohasem maradt el. Széleskörű nyilvánosságot kapott például az az eset, amikor a jaffai görög katolikus templomból katonák szent tárgyakat raboltak el. Arról azonban a nyilvánosságot már nem értesítették, hogy a rablásban résztvevő személyeket az izraeli kormányhatóságok letartóztatták, hadifogságba zárták és bírósághoz küldték. Az alapvető tény az, hogy a háború hatónapos tartama alatt izraeli katonai hadműveletek egyetlen esetében sem okozták közvetlenül egyetlen keresztény templom vagy szent hely pusztulását sem, és egyetlen papi személy halálát sem tehető izraeli katonai felelősségre. Míg az ellenség a jeruzsálemi Óvárosban válogatás nélkül bombázta és égelt fel a szent helyeket, az izraeli csapatok beteken keresztül inkább lemondtak számos katonai élellyel kihasználásáról, semhogy az ellenség Óvárosban állásának bombázásával keresztény és

moszlim szent helyek esetlegesen pusztulását idézze elő. Jeruzsálem zsidó részében, Haffában, Jaffában, Ramleh-ban és Lyddában a keresztény egyházak képviselői számos alkalommal szóban és írásban kifejezték azt, hogy az izraeli polgári és katonai hatóságok oly megfigyelésben méltányló magatartást mutattak az egyházi személyek és a gondozásuk alatt álló szent helyek irányában. Nazareth még ma is tilos terület az izraeli lakosság számára és ezért a város keresztény papsága külön köszönetét fejezte ki az izraeli vallásügyi miniszternek.”

Más hírek beszámolóinak arról, hogy a vallásügyi minisztérium moszlim ügyosztálya az arab lakosság vallásos életének elősegítésén fáradozik. A tömeges arab menekülés alkalmával ugyanis a moszlim papi vezetők, akik előjártak az uszításban, és a nép homias hírekkel töltendő megfigyelésében, maguk is emelkedtek és vallási szempontból teljesen gondozás nélkül hagyták az Izraelben visszamaradó 26.000 főnyi arab lakosságot. Most az izraeli vallásügyi minisztérium gondja, hogyan biztosítsa az arab lakosság vallási szükségleteit.

Izraeli mozaik

Az izraeli postaiügyi minisztérium az 5709-i esztendő Ros-Haszanájára új helyegysorozatát bocsátja ki, az összes eddig használtakban lévő értékegységben. Az új helyegység különböző színnyomokban, nyitott *Szefer Tórá*-t mutat, az ünnepekre vonatkozó törzsi mondattal. Ezzel egyidőben légiposta bélyegeket is kibocsát a minisztérium, a bélyegeken olajigát tartó galamb képe látható.

Szeptember elseje óta költő nyári időszámítás helyett Izraelben az egyszerű nyári időszámításra tértek át, s ennek következtében a magyar időszámítással szemben jelenleg csak egy óráss eltolódás mutatkozik. Izraelben egy órával van jelenleg előbbre az idő, mint nálunk. November elsején további egy órával igazítják vissza Izraelben az órát. (GEILERT)

Szőnyegek vétel — eladás
Király-utca 14.
UNGAR Rákóczi-út 42.

Kosztüm-ök, felöltők, ballonkabátok
szakszerű tisztítása

BALOG GYÖRGY kelmefestő, vegytisztító
Andrássy-ut 33.
Nagymező-utcai oldalon. Telefon: 221-129.

Amíg a készlet tart SÍRKÖVEK
szép, tartós, modern
már 300 forinttól kaphatók **Schwarz Armia** sírkövektárbau,
Budapest, X., Kozma-u. 9., az izr. temetővel szemben.
Városi cím: VII., Erzsébet-körút 34, II. 24. (Lift díjtalan.)

Asszonyok, vigyázat!

Írta: György Endre

SZIVÉSEN keveredek asszonytársaságba. Hallgatom problémáikat, talpraesett válaszaikat, helytálló kritikáikat és főként a dolgok lényegére való ösztönös reagálásukat, ítéletük világgalán gyors kialakulása szószakoztat. A logikus és módszeres gondolkodásnak, a megfontoltságnak, az érvek helyes csoportosításának dicsőségét a férfítársadalmam — kétségfelenül elfoglaltan — önmagának tartja fenn. De tagadhatatlan, hogy a nők éppen az ösztön szerencsés megnyilvánulásaival megelőznek bennünket. A férfiak néha a fejlődés és lényegkeresés teker-vényes útjain jutnak el az igazsághoz; az asszonyok pedig minden bonyolultabb elemzés és csoportosítás nélkül kimondják azt. A legtöbbször egyszerű megérzés alapján. Hangot adnak annak, amit mi csak gondolunk és aminek kinyilvánkoztatásához mi még keressük az indokolást, az alátámasztást. Es amíg a férfiak kimondnak a fogalmazással, ők a maguk közvetlenségével, természetességével „fejein találják a szöveget”. Az itt mondogatásból következik tehát, hogy, ha asszonytársaságról van szó, ekkor nem a csupán bridzselő nő típusára gon-

dolok, sőt, erre egyáltalán nem. De igenis, szívesen keresem azt a közvetlen és okos, gyakorlati és nem affektált, csinos, de nem pitekedő, az életet, nemcsak élvező, de az azzal hadakozó, sőt megküzdő, sokat megszenvedett, de mégis optimistán építő női társaságot, amelynek tagjai hűséges segítők, lelkes támogatók, készséges iránymutatói a férfiaknak, akikkel kéz a kézben hordják a téglát a jobb, szabadabb, becsületesebb és biztonságosabb világ megteremtéséhez. Bocssásemek meg a divatbábok; szeretem a szépet, a leiszeltet, a mutatósat ruhagyűjteményben, cipőben, díszítő műtárgyakban, de utálom az üresen tetszelgő, nem a dolgozó társadalmába való „tündérelket”, akiknek élete a divatszalonok, fodrászüzletek és manikűr-asztalok között perog le. Szememben a szép ruha is csak addig szép, amíg teljesen el nem takarja a gazdag, vagy nagyon is meg nem mutatja az üres lelkiületet.

*

NAGYRABECsulom, sőt, dicsőíteni tudom az asszony munkát. Mindazt, amit mi sehogy sem tudunk teljesíteni, utánuk

csinálni. Azt, amivel széppé, meglehetősen tudják tenni életünket, ami által otthon várakoznak a szoba-konyhás kislakásból, vagy a nagyméretű házából, a pusztá falakból. Azt hiszem, ma már a nők javára kedvezően eldőlt probléma, hogy nemcsak az a dolgozó nő, aki reggelente az irodába, üzletbe, műhelybe rohan, hanem az is, aki otthon marad, tisztába rakja, óvja-védi, mosdítja, eteti, neveli és tanítja a gyermekeket; a tejbeigazítástól az első lépésen át az ábécéig felőli szeretettel mindarra rávezeti, ami nélkül az emberpalánta biztosan elbukna a felnőtt társadalmának perzselő napja alatt. Nem lebecsülhető értékű szolgáltatás és munkatejesítmény az árubeszerzés, a háztartás vezetése és karbantartása, gondoskodás az otthon gépezeténél zavartalan üzembenlétéről és főként az ügyes, okos, célravezető és gazdaságos beszerzése annak az összegnek, amit a férfi, a ház gazdája, munkájának gyümölcseként, igyekezetének eredményeként letről-hétre, vagy hónapról-hónapra elérnek. Ujra és újra vizsgálnia kell gazdaságtudományból az asszonynak, aki a

számtalan reális és abszolút igazságának érvényesítése mellett olykor csodákat is művel. Csodákat, amelyeket csak ő tud, és amelyek nélkül nagyon sokszor a látogató szakadéka zuhanna a család életének kis mozdonyra. A férfiak, ha már tulsok kavarog bennük, ha a problémák olyan magasra tornyosulnak, hogy ők képtelenek a szféráig követni azokat, sürgős dolgukra való hivatkozással ideig-óráig kitéphetik magukat a gondok tömkelegéből. De mit tegyenek az asszonyok? Ők — mondjuk ki magyarul — nem szokhatnak meg a háztartás szorító bajai elől. Ők nem hivatkozhatnak nemlétező tárgyakokra, hivatalt inspektorra, nekik bizony meg kell birkóznia a nyár, az ősz, a tél gondjaival. Minden időben helyt kell állniuk és okosságuk, leleményességük szerencséjére a legtöbbször győz is. Közös akarattal megoldódik a tüzelő, meg a téliakát-kérdés, a lakásfűtés, meg a gyermekek ruhabeszerezésének nem is olyan jelentéktelen feladata is. Az, hogy közben az apa és az anya is „ragaszt magára valamit”, ugyancsak a háziasszony találékonyságának eredménye. De, amíg mindez sikerül, sokat kell gondolkodni, ezerszer is latolgatni a lehetőségeket. Sok hajnal virrad a fullasztó esti lakások, vagy a szelős vidéki otthonok asszonyi lakójára, anélkül, hogy

Alexander A. Blaustein ejtőernyősei

P. Gavruo regényt írt Alexander Abramovits Blaustein órnagyról, a „Szovjetunió hőse” rendjel birtokosáról, aki ejtőernyőseivel fontos hadműveleteket hajtott végre a német támaszpontjai mögött. A regény elején az olvasó Blaustein órnagy arcképét láthatja. Ismerős arc ez. Ha zsidó családok fényképalbumaiban lapozgatunk, ilyen, vagy ehhez hasonló, fényképek ábrázolják idősebb bátyánkat, aki komolyan és nyugodtan tekint reánk. Testvér az, aki e fényképről felénk néz. Kihéz is hasonló? Visszafele lapozunk a zsidóság történelmének képeskönyvében s különböző neveket és alakokat találunk az eszünkbe, akikkel össze tudjuk hasonlítani. Ilyen férfit énekelt meg Salamon király az Enekek Enekeiben, amikor a szerelmes pásztort ábrázolta, Bar Kochba csapataiban, ilyen merész pillantású fiatal emberek harcoltak, tanházak mélyében

a gondolkodó és vívódó zsidó ifjúság szeméből ugyanez a tűz csap felénk.

Alexander Abramovits Blaustein egyenruháján az érmek, kitüntetések szorosan simulnak egymás mellé s az összes fölött, mint egy korona, ékeskedik a „Szovjetunió hőse” rendjele.

Milyen katonát ismerünk meg Alexander Abramovits Blausteinban? Fiatal férfi, aki egyike azoknak a tiszteknek, akik a szovjet hadművelészet szellemében teljesítettek feladataikat. Élete — a legjellegzetesebb és a legfontosabb pillanatok — filiszterien perog le előttünk. P. Gavruo nem lélektani regényt ír. Inkább filmstoryt. Apró kockákból illeszti össze Alexander Abramovits Blaustein életét. Az első kép: az indulás. Valahol Oroszországban, egy repülőtéren, Alexander Abramovits Blaustein vezetésével egy csapat ejtőernyős száll fel, hogy a német csapatok által meghódított területre repüljenek, ott ejtőernyővel kiszálljanak, és megzavarják a német banditák hadműveletét.

Alexander Abramovits Blaustein nem ismeri a halálfélelmet, az elmúlás gondolata fel sem vetődik benne. Nem filozófus. Katona, aki a szovjet hadiskolából került ki. Egy kicsit művésznek is érzi magát. Nem abban az értelemben, hogy szabad óráiban fest, vagy verseket ír, hanem ahogyan a támadásokat előkészíti, irányítja és győzelemre viszi. Előinduláskor feljebbvalóival szemben fegyelmet és határozott, akaratossággal szemben bajtársas, de egyben erőfeszítés. Amikor a repülőgépek megérkeznek, a parancsban megfogalmazott városra fölé, olyan nyugodtan ugrik ki a gépből, mintba vízbe vetné magát. Alexander Abramovits Blaustein, mint minden igazi művész kerüli a felelőtlen rögtönzést, amely — harcra lépén szó — emberek életének a feláldozásával járna, nincs elragadtatva a vagánykodó kalandtól, amely esetleg előrelendíti a személyi érvényesülést, de a végső cél nem segíti egy lépéssel sem elő, szigorúan ragaszkodik feljebbvalójának az utasításaihoz, mert tudja jól, hogy

ő csak egy csavar egy hatalmas gépezetben, amelynek vezető mérnökei minden mozdulatot kiszámítottak s az alkalmazások nem zavarhatják meg a jól megfontolt tervet. Alexander Abramovits Blaustein szívén viseli katonáinak a sorsát, nemcsak közlegényekkel, altisztekkel lát bennük, hanem családapaikat is, akiknek gondolatai gyermekeikhez, feleségükhöz száll baba s elvárásokat, akiknek a társadalom jelenéről és jövőjéről alkotott nézete azonos az övével.

Ez a magatartás az, amely csak fokozhatja csapatának az elszántságát, harckészségét, önfeledtségét. Ilyen katonatiszt valóban komoly eredményeket érhet el.

Alexander Abramovits Blaustein bizonyított is. A maga életével és cselekedeteivel tesz hitet amellett, hogy a zsidóság a szocialista társadalomban sem semmisül meg, megtalálja a helyét, célját, életének értelmét, s nem kell meghasonlással kerülnie zsidóságával.

GERVAI SANDOR

az éj sötétjében álomra hunyná a szemet. Ma már, hála a dolgozók minden akadályt elsöpörő akarásának, a dicsálatosan megvalósuló hároméves tervnek, a demokratikus kormányzat célkitűzéseinek és annak a munkás-parasztszellemi alkotó-összefogásnak, amely új hazát épít a fasiszták dúlásának romjain, mindez könnyebb, mint volt közvetlenül a gettóból való szabadulás, a "krematóriumok árnyékából való hazatérés után. Amikor újra kezdült az életet. Amikor ismét meg kellett tanulniuk járni. Amikor kisöpörtük a nyilas genéjt a tőlünk elorozott otthonokból. Akkor kezdtem bámulni, sőt, megcsodálni a törmelékek tetején, a kiégett tüzhelyek mellett áldogáló asszonyainkat, akik keserűs helyett habozás nélkül megmegtáldták a hyukas fazekakat, törött fatálcákat, csorba edényeket és dolgozni, főzni kezdtek biblikai hittel, erős elszántsággal, hogy megmentsék azokat, akik égi csodálatteklők megmaradtak. Abban az időben is akadtak, akiktől semmi sem volt drága, vagy eléggé finom. A keselyűk jogosan fitymáhták az újra kezdődő élet apró dicsőenéseit, hiszen a maradványainkból lakmározhattak. De a mi asszonyaink — az anyém is! — azokat a gyümölcsbódékat kuffalták, ahol hullott szőlőszemeket mértok ki, mert az anyyi kopálás után mégis csak gyümölcs volt és csupán erre tellett.

MA MÉR MINDEN VAN, a minden kapható, elfogadható és teljesíthető áron. Legyünk boldogok, ne türelmetlenkedjünk, ne duzzogjunk, ne dörmögjünk a bajszunk alatt és ne elégedetlenkedjünk, mert aki ez teszi, — tulságosan enyhe kifejezés, amit használóki — hálátlan. Az ország és vele együtt a lakosság is megy felfelé a magasbavezető úton. Az eredményeket csak az nem látja, aki feketéi kendővel szándékosan beköti a szemét és aki inkább bujkál a reakció vakondoktársaiban, mint a napba néz. Aki idevelődik hozzánk — már pedig elég szép számmal jönnek külföldiek, a visszaszavazó magyarokról nem is beszélve — csodálkozik. Álmélkodik a bravuron és lendületen, amellyel jóval a felszín fölé emelkedtünk az órópincek mélyéből kiköcmeregve. Csak tudárádó lelkeseeds és szivrepeső ösztön kísérheti a kenyéraldás mégnövekedését, a jobb, nagjobb, szabadabb adagot! En tudom mi az, amikor hét embernek jut egy nap egy fűrészb-

por és alomszalma-keverék cipő! Huszonnégyszáz órára ahhoz a robotmunkához, amit a nácik végeztek velünk és ahhoz a gátlarabságához, amit náluk kellett elszerveznünk. Egy szövegben ilyen „Brot“-nak di-csültet valamil! És akkor azon inádkoztunk: Csak még egy-szer egy jókora darab valódi otthoni kenyér, annyi, amennyi belénkfér! Most itt ez a kor-szak, 's itt az olesó ruhanemő, a potom áron beszerezhető cipő, a bőségszaru kincseiként élénk omló kirakatok korszaka. És itt a felére leszállított áru cukor, a csökkentett autóbusz-tarifa és itt van még (bár nem fontos, de mégis mint a jólét jele) a tejszínház is, ami után oly sokan epekedtek. Csak é-vezzük mindert, örülünk a fel-felé törekvő élet legapróbb je-lenségeinek, az ingyenes Mar-gáriszigelethez, sőt még a díjta-lan Buchwald-székeknek is, mert mindennek megvan a maga jelentősége. És itt kanya-rodom vissza az asszonyok be-szélgetéséhez, amiből kiindul-tam. Mondtam már, hogy mennyire kedvelem az okos, jó-zan, tanulságos beszédet és hogy milyen szívbőljövően ugom a hasznosalan fecsegetést, a „felvágást“, a heneceget, ami nem való a korhoz, amelyben élünk és ami a legkeményebben akadékos, mindössze három évvel azután, hogy a méltatlan halál karmaiból kiszabadul-tunk. De ezeknek a műkontyos, műszívű és műlelkű dámáknak a locsogása nemcsak helyt nem álló és időszerűtlen, hanem bosszantó is.

MEGFELEDEZHETTEN
kinyitkozlatfásként, de nagy
megrökönyödéssel hallottam a
mnap azon a véletlen összeje-
velten, amely a nyaralóhelyen
verődött egybe és amelynek a
célja az volt, hogy kiűzze a
szemergelő csó unahmát. A „női
szalon” karcsulány asztolát ü-
lők körül; tulnyomlag asszo-
nyok és két-három tiszteléből
kiült; férfi. Miről is tereferél-
hettünk ott, ahol a nők vitélké
a szót? Könyvek, a löbbi von-
dég szapulása, fűzés és végül
az örökké visszatérő és soha
meg nem szűnő téma: a ruha.
Az egyik vérbemártott körmű
hölgy mondhatta ki szentenciját:

„Az idegen anyaggal meghosszabbított szoknya, vagy ruha nem elegáns, nem viselhető.” (Nem tudja, hogy a dolgozó asszony, vagy leány milyen nagy igyekezettel próbálta ilyenképen megmenteni azt a tavalyi, de még mindig hibásan és mulatós anyagot, amelyet kár lett volna kidebni!) „A rosszul bevarrt váltómés arra mulat, hogy a ruha kis varrónőnél készült. Szegényes.” És itt sajnálkozva elhuzta a száját. (A kisember hol dolgoztasson és a kisvarrónő miből éljen meg?) Fintorgó urhölgy erre a kérdésre is megadta a választ: Az nem ruha, amelynek a fazondija nem legalább négyszázötven forint (az ostromlott város pincéjében vagy a deportálótábor ketrecai mögött, de jó lett volna egy meleg „slafrok” is!) és hát hogy ő nem hajlandó másutt, mint az Ária-szalonban vagy a Rockefeller-müsteremben ruhát csináltatni. A cipője pedig csak a Kemeze-, vagy a Balta lábbelikapitákból kerülhet ki. Mindjárt be is mutatta ezeket az álmokat és utálkozásomat tetézte még azzal a közléssel, hogy az által amerikai cigarettákat: a Lucky Strike-ot, a Chesterfield-et és a Camel-t nem lehet szívni (azt hittem, hogy ezek helyett átvitt a zamatos „Kossuth”-ra), hanem egyedül azt, ami ezeknél az amugyis horribilis áru cigarettáknál is drágább és „jobb”: a Dunhill-t. Nekem nem is kellett rágyujtanom a pácolt dohánynyeműkre ahhoz, hogy formálisan rosszul legyek...

A FENHÉJÁZÓ FECSEJT,
a pestiesen „süket dumá"-nak
nevezhető idejétmúlt megnyi-
latkozást azért látom asszony-
oivásóm elé, három látszik: még
mindig akadnak (szerencsére
mind kevesebben) olyan csoda-
bogarok, amelyeknek — ha
most élnek is — a felfogása-
a lelűnt korszakok bennűlt szel-
lemiségét tükrözi. Ezek a pill-
anának élő lárvatípusok, ame-
lyeknek a létlenségbe begubózva
meg kell semmisülniök. A jövő
a termelő és alkotó életéket!
Azoké, akik fáradhatatlanul
hordják a léglát a maguk és a
közösség jólétét szolgáló gigá-
szai épület emeléséhez. Biztos
vagyok benne, hogy a mi asz-
szonyaink, leányaink, akiknek

testi és lelki acélját a halálkam-
rák tüze edzette keményre, meg-
sem hallják az ilyen tanításo-
kat, ha pedig igen, akkor le-
hurrogják, mint éretlen meg-
gondolatlanságokat. De én ma-
gától a *fals* hangtól is óvom
őket, mert ez bármilyen oldal-
ról jönjön is, nem más, mint a
reakció megnyilatkozása.

Tehát: Asszonyok, vigyázati!

**Töltse az újév ünnepeket
Érdigeten.**

Ünnepi ellátás, kényelmes szobák. Előjegyzés Erdélyi, Elmők-
utca 9., vagy minden hétfőn d.
14-161, Budapest, Andrássy-út
72. III. 11.

A KUNHEGYESI IZR. HITKÖZSÉG előimádkozót keres

a főnökeire, aki az önkéntes
tevékenység elkövetője. (Metszők elnyernek)
A felfedező az Élelmiszer önmaga kö-
rül.

**A SZARVASI ORTH. IZR.
HITKÖZSÉG keres**

**a nagyünnepekre jóhangu
jóré somájm nős, előimádkozót.**
Fizetés megállapodás szerint.
Utaköriséget csak a meghívott-
nak térhíjuk meg.

A főünnepekre
kellemes hangn ford somájl
Bal-Muszaf

előimádkozót keres
szefard imaház Dpest, Nefelejts-u. 16.

ÉRTESETÉS!
A Berettyóújfalui Aut. Orth.
Izr. Hírközlő és Szentegylet Előjárósága
ezáltal is értesíti az érdekelteket, hogy
1948 szeptember 26-án.

(Salichot első nánján) d. e. II. örökös
nyászilánosság körében felavatta a
Berettyósfalvától és környékéről de-
portált munkásokkal a elharcolt
bűntestvéreinek

emlékére készült emlékművel.

**Az Országos
Zöld Segítő Bizottság
gyermekotthon-
vezetőket keres**

Pályázatának: ebben a munkában komoly gyakorlati tapasztalatok, előzetes eredmények, ezek elismeréseinek méltóvá tették azokat a pályázati nem válnak. Irateltő pályázatok sikeres követően szeptember 18-án az O. Zs. S. R. Szociális Jóléti Osztályhoz, Békén-tér 2. II. 43. sz. adó nyújtandók be.

Társulnék

iparengedéllyel rendelkező, szakképzett, munkáját végző, perfekt szabóvárral tudó női szabónővel. Főbérleti lakásom és nagy veranda van. „Pedász” jelűre is kénytelen.

Mielőtt haját festeti vagy
RENCZES daueroltatja mutassa meg
hajfestőmesternek VI. Csengery-utca 23.
Hajmókák, Radikálr., Nyilvánauer

SIRKŐ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

Levelesládából

— Válasz egy levélírónak a zsidó közíró kötelességéről —

Irta: SZILÁGYI GÉZA

Schön József úr! Nemrég még semmit sem tudtam. Most egészen váratlanul, meglepetésszerűen, beletápláltam lelkébe, hosszabb lélekfejtés nélkül, mindössze egy levélben át, amelyet a miskolci Arany János utcából küldött nekem. Egész életemen át lélek-gyűjtő voltam. Ez a kedvtelenségem, akár szenvedélyem is nevezhetném, mála impulzusosságok és érdekesebbé nem tudok, azt hiszem, holtomig nem sikkad ki belőlem. Telefonon olykor jelenlévő kajánkodó ismeretlen bírálóira gondolva, aki nemem elikenségének korhol, és a nők javára való konok elfogultsággal szokott vádolni, megjegyzem, hogy nemcsak női, hanem férfilelkekre is kiterjedt gyűjtőszemélyem. Kaján bécsei, ezt elhagyja nekem, de ha nem hiszi el, akkor se bánom!

II.

Válasz olvasóim, akik leveleik tanácsa szerint egyetértettek velem és nem fukarkodtam elismerésükkel. Akadtak olyan olvasóim is, akik vitatkoztak velem, nem helyeselték cikkeim gondolatmenetét, nem rejtették véka alá rosszításukat, néha gorombáskodtak is. Minthogy soha életemben nem hittem magam csatlakozhatatlannak, és az én befogadásomtól eltérő véleményt eleve nem tartom osztályosság vagy gonoszság születésének, támadóim gáncsát edzelen tudomásul vettem, nem egyszer, őszintén szólva, némi-képpen igazat is adtam nekik, de mindig nyugodtan tovább haladtam azon az úton, amelyen járnom emberi és írói iker-meggyőződésem parancsolta.

Dicsérték is, gúnyoskodtak is, ezt megszoktam. Kóbor Tamás, a sokaktól már elfelejtett, de nekem felejtethetetlen, nagy zsidó író, akinek agya oly éles volt, akár egy legesiszottabb beucoló, úgy vélekedett, hogy nem vérbeli író az, akit csak dicsérnek, és nem igazi író az, akinek mindig csak igaz van. Akadt azonban olyan olvasóim is, akik — ritkaságok ritkasága ez! — aggodott értem és féltett. Az egyik — Márta néven vagy árnéven jelentkezett telefonon — beszélgetésünk során hallotta tőlem, hogy vén szívem olykor kissé megbomlik

és élettlenül rosszkodik. Erre oly hangon, amely elraktározódott agyamban, csak annyit mondtam: nemcsak magam, hanem állandó olvasóim közé tartozó barátai körének nevében is: „Inádkozni fogunk magáért!” Ez az ígéret lehetne nem őszinte is, merőben udvarias szóbeszéd, de a hang, amelyet a telefon közvetített, a legőszintébb volt: Valakié, aki ismeretlenül is félt engem, megrokkant testi műveltségemben is. Most pedig Schön József úr, aki sosem látott, sose beszélt velem, csak írásomból ismer, szintén félt.

IV.

A miskolci levélírónak jó memóriája lehet. Emlékezett engem azokra a támadásokra, amelyekkel tavaly tavasszal, másfél esztendővel ezelőtt, a keresztény és keresztény reakció bizonyos lapjai nyíltan és, burkoltan is nekem rontottak egyenlőn cikkemért, amelyekben az Uj Élet hasábjain, ha nem tévedek, elsőnk, a kérdés; átkötő és kényességével nem törődve, rámutattam a katolikus és a protestáns vallásatlanságra a keresztrefeszítés kérdésével kapcsolatos veszedelmes visszafogásra. Ezek ugyanis sok elfogulatlan elme befogása és tapasztalata szerint kénytelen hozzájárulnak ahhoz, hogy még fejletlen iskolásgyermekekbe is beletűszkelődjenek az antiszemitizmusnak aget és szívet megfertőző baccilusai. (Dr. Herskovits Fábriának, a hátor szarv, jeles pesti rabbinak elbűváltatott érdeme, hogy ezt a lélekbe-vágóan fontos kérdést a múlt esztendőnek is, ennek és ennek is a nyarán Svájcban a seelibergeri és a friebourgi értekezleten nagy visszhangot keltve, fölvetette a gyökeres megoldását az antiszemitizmus elleni küzdelem sikerének egyik legfontosabb feltételül tudja feltüntetni.) Schön úrnak nagyon fájtak és még most is fájtak azok a támadások, amelyek nekem igazán nem fájtak és amelyekre már alig emlékszem. Ujabbban aztán, néhány hete, az Actio Catholica kulturális szervezeteinek koppintottam ujra,

ment a közoktatás államossítása előtt gyártott demokrácia- és államellenes röpirataival rendszerezem elárasztott engem is, súlyos tévedésből katolikus antidemokráciát véve bennem, noha éppen oly távol állok a katolicizmustól, mint a demokrácia-ellenességtől. Schön úr, habár egészen jogosnak véli, hogy erősen leficskázta magamról az uszító leveleket, amelyekkel „kedveskedik” nekem, mégis aggodik értem, félt engem, valamilyen megtorlástól tart és azt hiszi, „kár lenne, ha csak egyetlen egy hajszála is megőrbőlne az ilyen lelkéztetés jutalmául.” Ez az aggodalom, egy tőlem távol élő, engem személy szerint nem ismerő, de neki rokonszenves írásaimnak hatása alatt álló olvasóim részéről, értékes jutalomzármba megy ugyan, de szerencsére teljesen alaptalan. Demokratikus államban nem kell attól félni, hogy megtorlás érhesen valakit azért, mert bírálatot gyakorol a demokráciának olyan ellenségén, mint amilyen az Actio Catholica. En nem félek, és jóakaró olvasóim, akinek aggodása megalapozott és megítélendő, ne féljen. Levelét érdekesen fejezi be. Azt kérdezi: kell-e, sőt, szabad-e zsidó közírónak foglalkoznia a zsidóságnak azokkal az ellenségeivel, akik hazugságokat halmaznak egymásra, akiket nem érdekel az igazság, akiket semmiféle módon nem lehet megjavítani. Szabad-e, kell-e törődni velük? És miután nemmel válaszol a maga fölvetette kérdésre, hozzám, személy szerint ezzel a nyomtatékos kérdéssel fordul: „Tessék megmaradni nálunk, rólam és nekünk tessék írni, nekünk tartalékolja erejét!”

V.

A zsidó közírónak ma a Hitlerlét kapott gyilkos lecke után sokszorosan fokozott kötelessége a harc. Küzdenie kell mindenki ellen, aki közvetlenül vagy közvetve, finoman vagy durván, nyíltan vagy alátomosan támadja a zsidóságot. Ez a harcot mindenfajta antiszemitizmus ellen, egyúttal az antiszemitizmus egyik legveszedelmesebb kórokozója, a fasiszta

antidemokrácia ellen is harcolni kell, vállalni kell, emelni kell, vállalkozni kell, vállalni kell. Ezt a szellemi hadakozást nem lehet és nem szabad pillanatokra sem abbahagyni. Hogy pedig Schön úr végső kérdésére visszatérjek, a tárgyvalasítás során is a zsidóságnak marad meg, a zsidókról és a zsidóknak az az, aki a zsidóság ellenfeleivel foglalkozik. Aki a zsidóság bajvívójának szegődött, ami azt jelenti, hogy az antifasiszta demokrácia katonájának is, esküsző formáságok nélkül, hanglatlanul, de lelkének lehető legnagyobb meggyőződésével fogadalmat tett arra, hogy nem lesz óvatos, jobban mondva gyáva, a megalkuvó opportunizmus szentségét nem nevében nem keres egyéni hasznát vagy kényelmet, a lelkiismeretétől kijelölt nem egyszer meredek, sokszor fárasztó, olykor veszélyes uton nem tart pihenőt és nem sandi jobbra jobbra vagy balra, könnyebbeknek kímélőző mellékvények felé, nem ijed meg az ellenfélnek akár milyen hosszú és bármilyen sötét árnyékától sem, tehát még kevésbé a maga árnyékától, és ha már dicsőre vágjuk, — ezt senkitől, zsidó közírótól sem lehet rossz néven venni — a maga testvéreinek, hanem pedig a megalkuvás lobogója alatt, a zsidóság ellenfeleinek az elismerésére gondol. Aki pedig a maga tollának erre az igényes meghecsülésére nem képes, vagy, ha képes is, mégsem hajlandó, ne nyaradjon meg zsidó közírónak, mert akkor az állandó hazugzásnak íróban legnagyobb, szinte halálos bűnébe esik, ha nem inkább csapjon fel zsidó „származása” keresztény hitleritűnek. Üzleties gondolkodás embernek ez a jobbik, ha nem is erkölcsi, de erkölcselen hasznát hajtó példa.

VI.

Most pedig még egy bucsuzom Önöktől, tiszteltreméltó Schön József úr. Engem féltő, értem aggodó levélén lát beletápláltam jó zsidó szívbe és tisztelt lelkébe, amely tökéletesedésre — az egyik zsidó főerényre — törekedve, mélységes rokonszenvel együttérző a tökéletesedés minden keresőjével és megérti őket. Köszönöm, hogy félt engem, de ne tegye meg. A zsidóságot joggal félteli, még mindig tudom, túl sok az ellensége, de akik a sötétség és a maradiság határai ellen a zsidóságot, tehát egyben a világosságot meg a haladásért viaskodnak, mint e cikk írója is, azokról ne aggodjunk.

SIRKÓ LÓWY-nél BUDÁN
II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállásánál) Leszállásnál árk! Tel.: 183-573.

Pesti Izraelita Hitközség.

5881/1948. sz.

Templomülések kiadása

A PESTI ISRAELITÁ HITKÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA közli, hogy az idei főünnepekre a Dohány- és Rumbach-utcai templomok magánüléseinek belépőjegyeit szeptember 12-től 17-ig adja ki VII. Síp-utca 12. szám alatt.

Nyomatékosan felkérjük az örökös tulajdonosokat, hogy jegyeiket szeptember 17-én déli 1 óráig okvetlenül vegyék át, mert azon túl azokat más jelentkezőknek bérbeadjuk.

Felhívjuk Hittestvéreink figyelmét, hogy az ezévi főünnepeken a Wesselényi-u. 7. sz. alatti újonnan felépített Goldmark-teremben, valamint a XIV. Szt. Domonkos-u. 8/10. sz. alatti főgimnázium újonnan rendbehozott templomában is tartunk istentiszteleteket.

A Dohány-, Rumbach-, Páva-, Csáky-! Bethlen-, Dózsa György-, Nagytúrváros-utcai, Bosnyák-téri és Szt. Domonkos-utcai templomok jegyeinek kiadása csak d. e. 8-1-ig tart, éspedig a Dohány-, Rumbach-Sebestyén-utcai templomok, Wesselényi-u. 44. III. emeleti és XIV. Szt. Domonkos-utca 8/10. sz. alatti pótimaházak üléseinek kiadása a korábbi évek igazolt bérleti részére ez év

szeptember 19-től szeptember 24-ig lesz.

A jegykiadás naponta d. e. 8-1-ig és d. u. 3-5-ig tart (péntek és vasárnap d. e. 8-1-ig), a Bosnyák-téri és Szt. Domonkos-utcai templomok jegyeinek kiadása csak d. e. 8-1-ig tart, éspedig a Dohány-, Rumbach-Sebestyén-utcai templomok, Wesselényi-u. 44. III. emeleti pótimaház üléseinek jegyei VII. Síp-utca 12. szám alatt, míg a többi templomoké a helyszínen kerülnek kiadásra. (Fürst Sándor-utcai a Csáky-utcában.)

ÚJ BÉRLŐKNEK A JEGYKIADÁS Szeptember HÓ 26-ÁN KEZDŐDIK.

Minden örökös tulajdonos vagy bérlet hozzáfartozója a már kiváltott ütéshez, jegyének felmutatása ellenében egy-egy pótjegyet válthat. Pótjeggyel csak a padban, kizárólag azon az imaszéken lehet tartózkodni, amelyre a jegy szól, mert a padsorok között, vagy a falak mellett állni tilos.

Figyelemzteljük még t. Hittestvéreinket arra is, hogy az ülések bérletdíjai a mai viszonyoknak megfelelően vannak megállapítva, emellett senkinek semmi körülmények között kedvezmény nem adható.

Budapest, 1948 szeptember havában.

5708. Elul havában

A PESTI ISRAELITÁ HITKÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA

Imaházat avattak az Erzsébet-szanatóriumban

A Pesti Izr. Hitközség kórházán kívül, a zsidó vallású betegek részére, az illetékesek nem késleltetve az elhunyt évüzenetekből templom céljára szolgáló helyiséget. A budakeszi Erzsébet szanatórium üzemi bizottságának javaslatára, a zsidó vallású betegek kérésére, a szanatórium igazgatósága, az elhunyt hóban megfelelő körülmények között, a szanatórium rendeztek be. Az ablakokra és az ajtóra Magen Davidot festettek. A falakat feldíszítették. Tóra szekrényt helyeztek el a teremben. Az imaház felavatása szeptember 5-én, vasárnap délelőtti időben történt. A betegek zsoltáriság megéneklésével a templomot Dr. Klein Miklós, rabbi mondott megáldó enyji templomavató beszédet. A szentvölgyi várhegyről bevezet, amelyre részben isben kegyelme, hogy meggyógyítsa és megvigasztalja a fasizmus áldozatainak meggyötört testét, megkínzott lelkét. Weinberger Adolf főkapitány zsidókat öltet, majd Budavári János evangélikus lelkész, a társasági békét nagyméltósággal elköveti.

beszédet mondott. Rav Fuchs, bírókeresztény rabbi jiddis nyelven szólt az imaházra összegyűlt betegekhez. A kórházlátogató helybizottság elnöksége, dr. Weinberger Ödön és dr. Szécsi Istváné csomagokat osztottak ki a betegek között.

A pontos, megbízható

"DAVAJ" BOY-vállalat
mindent ellát. — (Ejtel-nappal)
Téher-taxival is.
Király-utca 21. Telefon: 226-893

BUDAPESTEN 25 éve fennálló,
forgalmas helyen lévő, jól bevezetett

sirköraktár átadó

kivándorlók miatt. „Díszos megéltetés” jellegű a kiadóba.

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

Telefon 222-223. CONTACT porral írt poliszter garanciával, szobánként 30 Ft-ot. Körházak, pénzlők, szállodák karbantartása

Sirkövek, emléklapok vésése olesón
Faragó Friedmann Sándor
Nagydiófa-u. 34. Szombaton zárva

A rabbi és a kántor

Irtá: Gelléri Miklós

Elmulott a nyár. Összees for-
dult az idő, hullámok a faleve-
lek, közelednek őszi nagy ün-
nepek. Váltásunk előírása
szerint az ünnepek előtt szok-
tuk meglátogatni szeretteink
sírhelyeit a különböző temetők-
ben. Szóltam barát felkeresni
kint járban a farkasréti teme-
tőben és ott a helyszínen jutott
eszembe ez a nem régen halott
történet, amely különlegessége
folyán számot tartott az ér-
deklődésre.

Akkor már főszereplője né-
metek uralták az országot.
Szeptember vége volt, 1944-ben.
Tisztes budai polgár költözött
el az étők sorából. A hozzátar-
tozók felkeresték a rabbit, hogy
váltója temetésén a bucsuzta-
tást. Abban az időben minden-
napos eset volt, hogy a külön-
böző zsidó temetőkben a néme-
tek a saját bérleti összegfoglal-
tak mindenkét, akik a temetők-
ben lakáltak: rabbit, kántort,
gyászoló családtagokat, de még
a zsidó sírásókat is, és elhur-
colták őket, úgy, hogy közülük
sokan soha nem tértek vissza.
Mindezek ellenére a rabbi vá-
lalta a temetést. Deután a kán-
torral együtt elindultak kooká-
zatos utjukra. Aukóba akkor
már zsidó nem ültetett, villa-
moson mentek. Szóltam! Ültök
egymás mellett, ketten, sárga
csillagosok, a sok ellenséges
tekintet keresztütlésében. Az egyik
megállónál rendőr szálit fel s
meglátva őket, igazolást kért
tőlük.

— Hová mennek? — kér-
dezte tőlük a rendőr.

Az ilyen kérdések abban az
időben nem vezettek jóra, mégis
bátran felelt az egyik:

— Temetni megyünk a teme-
tőbe, én a kántor vagyok és ő
a pap.

— Temetni mennek... — is-
mételte a rendőr, majd vissza-
adta igazolványait és utjukra
engedte őket.

Megérkezve a temetőbe, 65
embert ott nem láttak, csak
az eltemetendő halottakat. Se ro-
kont, se családtagot, se sírásót
nem láttak; tanulmányi kezdtek,
mígők legyonek.

Főszereplőm utam, némes
más hátra, magunknak kell el-
temetni a halottakat, fogjunk
hozza a sírásóhoz, megtanul-
tuk az ást kezelni a munka-
szógalatban. — mondotta a fő-
kántor.

Ást kerestek, váltukra vet-
ték és mentek a sírhely felé,
hogy megássák a sirt és elte-
messék a halottat. Ment a két
ember a néptelen temetőben a
sirt felé, amikor a szomszédos
keresztény temetőből jött két
sírásó, köszöntötték őket, elvet-
ték tőlük a szerszámokat és
hozzáfogtak a sirt ásni. Ekkor
szólva munkájukat, kihozták a
halottat, leeresztették a sirtba és
elföldelték.

Amikor készen állott a sír-
domb, felhangzott a kántor aj-
kán a kesergő halotti zsoltár,
szállott az ének a néptelen te-
metőben, akárhá népes gyá-
szoló gyülekezet hallgatott, pe-
dig csak a két sírásó képezte
a hallgatóságot, majd a rabbi
mondta el bucsuztatóját, végül
ketten együtt, a halottakat gyá-
szoló imát, a kadiet mondták
el.

Elbucuztak a sírásóktól és
elindultak hazafelé. Ekkor már
főnt ragyogott számukra bizta-
lisan az égen az esztendőcsillag,
de annak ezüstösen csillagó
színe volt, nem kanári-sárga,
milként az ő mellükön virító
csillagoknak. De hazaérttek
szerecsenösen, vigyázott rájuk
az Ur, akinek hűséges szolgálói
voltak, mert akkor is teljesítet-
ték kötelességüket, amikor már
ez életveszélyt jelentett. Az is-
teni gondviselés később sem
feledkezett meg róluk, a főkán-
tor Buchenwaldból, a főrabbi
a sáncadásból vezárolta haza,
ma is ott működnek régi hit-
községükben Budán, és ha te-
metniük kell, együtt mennek ki
a Farkasrétre; a temetőkerben
szóltamul összenéznek és min-
dig az a régi temetés jut az
eszükbe...

KARCUSÁG TITKA:
EHRENTHALNÉ
fűzőszalonja

Budapest, Dohány u. 39. Telefon:
424-281. Melltartós kombinék,
fürdőruhák hozott anyagból is.

Mátrafüreden a Schvaren
orth. kóser penzlő RUSHASO-
NORA kétfő jelenléte es-
tén nyitva lesz. Szobafoglalás
szept. 15-ig. Tel.: 8.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok
és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26
utca

Telefon hívó: 136-816
SZOMBATON ZÁRVA

— A Maros-utcai kórház martirjainak emlékére tartott istentisztelet után, a budai Bócsi-utcai temetőben felavatták azt az emlékoszlopot, amelyet a budai Chevra Kadisa állított egyveletének jeléül.

— A Haoved Haeioni öszl előadásorozatának megnyitóját előadást dr. Klein Imre, a Jewish Agency magyarországi igazgatója, „Izrael és a Galil zsidóságát” címmel, az Állatközi Cionista Bólok nagyereményben, (Arany János-u. 24.) szeptember 9-én, csütörtökön este 7/8 órakor tartja.

— Adomány. Lipkovits Péter kaposvári hittestvértünk fiának (Abraham) szövetségbe való felvételére alkalmából, a Hagana poljaira száznegyven forintot adományozott. Az adományt rendelkezési helyére juttattuk.

— A Pesti Chevra Kadishához postaküldeményként utján buszonként forintot küldött be egy magát megnevezni nem akaró adakozó, azzal a kéréssel, hogy az adományt Anonymus név alatt nyújtassuk.

— Zsidó hangverseny a Bethlen-téren. Kedden, augusztus 31-én a Joint üzemi kultúrbirozsága szabadidő szimponiuma Lénárd Béla rendezésében nagybikoni zsidó hangversenyt tartottak. A műsorban Bárhidi Ilona, Farczó Perni, Pányos Gizella, Róbert Mária, dr. Trebitsch Tivadarné, Tordai Judit, Karvay László, Nemes Zoltán, Solaninmacher Zoltán, Szegedi Jenő és Lénárd Béla közreműködésében jiddis dalok, ó és újheber dalok, zsidó versek és legendák szerepeltek.

A VAC HIREI

A VAC felbontásának kezdője a vásárnap kezdetén délután 2 órakor egyike legelsőként elindult, az S.F.C. Eredmény 22, Dános 10, Václav, a mezőny legelső embere Vár volt.

Jövő vasárnap, 12-én, Csepelen játszik a VAC csapatja, ellenfele a Csopaki Bányász (Neményi) lesz. Járás kezdete fél 5 órakor lesz. Reméljük, hogy a VAC megerősítésével sikerül jól ide is követnie a csapatot. Dános lesz, erőteljes hatást igen szép, erős mérkőzésnek lesznek látni.

A VAC II. csapata a KPMTE ellen játszik szombat délután fél 5 órakor, a IX. Győzelem pályán.

Az ifjúsági csapat vasárnap délután 11 órakor a IX. Václav-u. pályán. Ellenfele az FSC.

A közvéleménynek pedig Budapesti híreket vasárnap délután fél 2 órakor a BMT csekk.

„A bencésleányok” címen tart előadást I. hó 8-án, szerdén este 6 órakor Dicsőszent Zoltán a Városliget Párizsi-utcai kápolnában.

„Mozsoly, ahogy én látom” címen hirdetés előadást tartott elnök határán Balázs Andor, a mozgófilm egyesület elnökeinek bejárata, a VAC-nak volt tornaszála.

Schulz Jenő cég

11 órák-ékeztetés (órajavítás)
VII., Weöres-utca 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékeztető
VÉTELI Tel.: 422-345. ELADÁSI

— Keresés. Braun Mayer Max borsodújvári származású magyar kivándorló 1941-ben elhagyta Detroitban, özvegye Braun Lena, vagy fia Zoltán, vagy esetlegesen leszármazói jelentkezzenek. Braun Lena és Zoltán 1941-ben Tiszvárván, községben éltek. Magyarok Világszövetsége, Budapest, V., Nádor-u. 12.

— A Pesti Izr. Hírközlés (Sip-u. 12. I. 16.) útján, magyarországi hozzátartozóikat keresik Blau Sándor, szül. 1883. Filas Wjarsadi, ausztriai születésű és Blau Eliza, szül. 1836., bécsi születésű, jelenleg Tours-i (Franciaország) lakosok.

BAROMFIKERESKEDÉS keres őze, munkatárs asszony, aki alkalmos megírni kis háztartás belső munkáját is előző „Nyugodt élet 22” jelgére a kiadóra.

SZELLEMLILEG VISSZAMARADT vagy bármely fogyatékos gyermeke nevelését, oktatását, foglalkoztatását vállalja tanár. IV., Királyi Pál-utca 10., II. emelet.

Menyasszonyi

ruhák felszereléssel és szmólingok kiegészítéssel: MIRTUSZ SZALON. VII., Nagydiófa-utca 18. Telefon: 421-218. Nyitva reggel 9-től este 6-ig.

Társaságéleti legdiszkretilb házasságközvetítő. **Doktorné**

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

Társaság hiányában

megpróbálunk ezeken kánonokhoz magas, cseppre, gyermekkorban és jellemes írt. mindevel magánmunkaiban házasság sajtóját, 28-33-ig, aki szabadon jó magán körülmények között el „Sajnos, özvegy lettem 51” jelgére a kiadóra.

Benősiúlné

vállalkozó, üzletbe intelligens 50 éves vidéki kereskedő. Lehetőleg jó anyagi helyzetben levők irjanak. „Agilis” jelgére a kiadóra.

A HAPOEL M. S. E. hírei

Az öszi idény megkezdésével egyetértünk nagy munkatársainkat tüzetlennel kezd. Minden szerkesztőnkkel utra megkezdjük az erős beosztásunkat és már a következő bajnokságunkba is bevezetjük. Tornatermünk tornászokból hőtől kezdjük a Szatmár-utca 8-10. számú tornában, tornas. box és örvénylő-szokások. Részletesebb információk bevezetése a népi röplabdabajnokságba.

Egyesületünknek sikerült megszerezni Ráza Jenő mérőt, a hírneves boxtornászt, aki a box és örvénylő-sz. Részletesebb információk foglalkoztatásunk. Tornatermünkben rendezzük tovább az 6 vasárnapot — pályánk részlete és kiegészítő torna és fogvő-ház-tornából. Ezeken jelenlévők a tornászok és vasárnap délután fél 2 órakor a tornatermben. VI., Andrássy-ut 33. II. 5., jelgére.

Vasárnap délután második futballtornát rendezzük csoportunkban a Szatmár-utca 8-10. számú tornában és 7:00 óra vasárnapot rendezzünk. Később csapatunkat is erősíteni kívánunk és reméljük, hogy az így megérdemelt csapat a jövőben jobb eredményeket fog vezetni.

VALENTIN SÍRKÖÜZEM Alapítva 1898. évben
Üzem és raktár: X., Sirkert-u. 29. (Uj köztemetőnél). Tel.: 182-627.
MODERN MŰKÖ-, MÁRVANY- és GRANIT-SÍRMELEK,
MECÉVÉK nagy választékban a legolcsóbban.

ZSIDÓ ÜRÖKÖK legmegbízhatóbb házasságközvetítője

GOLDNÉ

VII., Alsóerdősor 8. I. sz. 2.
Telefon: 221-330.

Fogorvos özvegye,

jófelkészült rendeléssel, szép lakással és ártatlan, férfihez minne 50 év körüli férfhoz. Fogorvoshoz vagy más foglalkozáshoz is. „Boldog otthon” jelgére.

HÁZIAS ÖZVEGY, aki értékes örökséssel bír.

férjhez menne

60-70 közötti, szombatnapra uthoz. Választ referenciával „Bochéved” jelgére kiadóra.

EGYEDÜLLŐ vidéki leány, ki jelenleg a fővárosban álmában van, férjhez menne intelligens iparos vagy kereskedőhöz, 45-50 évesig. „Varázsló” jelgére a kiadóra.

FELESÉGÜL VENNE jó állású fiatalasszony, vadász, jó családból való, intelligens, csinos, 25-30 éves leányt, kinek jövője van. „Minden információt kibíró tisztviselő” jelgére a kiadóra.

ÜZLETTEL, lakással bíró musz. szv. intelligens, pozicionált 50 körüli urtársat ismerettségét keresi házasság céljából. Szorított, melegséggel szeretnék valaki melé állni, hogy becsületes viszonytérzést kapják. Választ: „Megértés 220” jelgére a kiadóra.

38-45-ig, lehetetleg ipari képesséssel bíró intelligens, férfi ismerettségét keresi házasság céljából varázsló. „Ereben új életet kezdünk” jelgére a kiadóra.

Feleségül vennék 20-35

körüli intelligens, vallásos, értelmes, vidéki, erkölcsös hölgyet. Hozomány mellékes. „43 éves” jelgére a kiadóra.

VIDÉKI HÁGYVÁROSBAN övez, porcellán-üzettel, lakással rendelkező musz özvegye. — kiadóra van — **férjhez menne**

örömtől szerető, becsületes férfihoz, 50 évesig. „Lehetőleg szombatnap” jelgére a kiadóra.

20-28 ÉVES, zsidóleltszemléletű, dehis gondolkodású nő **feleségül venne**

29 éves, értelmiségis tisztviselő. „Derűs élet” jelgére a kiadóra.

A zsinagóga naptára

Szeptember 9, csütörtök: Elul 5, péntek: 6, szombat: 7, vasárnap: 8, hétfő: 9, kedd: 10, szerda: 11, csütörtök: 12.

Szombaton, szeptember 11-én heti szidra: Sautim, hátióra: Jesaja LI, 12-III, 12.

Imaidók:

Imaházak	Péntek este	Szombat				Hétköznapi este
		reggel	d. e.	d. n.	este	
Dobány	7	7/10	10/4	9	7/5	7/4/8
Rumbach	7	7/10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Bethlen	7	7/10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Csáky	7	7/10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Dózsa	7	7/10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Nagyfuv.	7	8	7/5	7/4/8	7/4/8	7/4/8
Páva	7	9	7/4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Zugló	7	7/10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Finárvah.	7	10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8
Leányvár.	—	—	—	—	—	—
Aggokh.	7	7/10	4/8	7/5	7/4/8	7/4/8

Péntek esti gyertyagyújtás:
6 óra 50 perckor.

Budai Istentiszteletek: szeptember 10, pénteken este 7 órakor; szeptember 11, szombaton d. e. 1/11 órakor. Hétköznapi reggel 1/4 órakor (Tórnai-vasó napokon 7 órakor), hétköznapi este 7 órakor, hétköznapi este XI., Váci-ut 6. sz. a. 1/4 órakor. A II., Torockó-ut 6b. sz. alatti imaházban szombaton reggel 1/9 órakor. Istentiszteletek helye: III., Kunfi Zsigmond-u. 40., XI., Boeskey-ut 37., II., Torockó-ut 6b. (csak péntek este és szombat), II., Fő-u. 12. sz. a. (csak péntek este).

Óbudai Istentiszteletek kezdete a Lajos-utcai templomban: péntek este 7/47 óra, szombaton délután 9 órakor.

ZSIDÓ MUZEUM NYITVA:

Csütörtök 10-19,
szombat 11-13,
vasárnap 10-13 óráig.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII., Sip-utca 12. — Telefon: 423-030.
Kiadóhivatal: János:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRÓDÁJA

Felolós szerkesztő és felolós kiadó:

ROÓZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg a visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Előfizetési díjak: egy hónapra 5 Ft, negyedévre 15 Ft, félre 30 Ft, egész évre 60 Ft. Külföldre: 1 hónapra 7 Ft.

Postafelraképkénti csekk-számla: 26.299.

Nyomatott a Globus nyomdai műintézet környezetében.

Budapest, VI., Aradi-u. 8.
Felolós vezető: Elia Feren.